

Modře označené štítky znamenají, že není zaplacené předplatné! Předplatné na jeden rok je 34,29 + 1,71 (HST) = 36 kan. dolarů Cena 2,85 + 0,15 (HST) = 3,00 dolary.	Agreement # 40005374/ Registration # 09089	Telefon: 416/530-4222 647/728-0654 Praha: 222-261-811 E-mail: abe@zpravy.ca abe@satellite1-416.com
	Datum, dokdy jsou noviny předplaceny, je v pravém horním rohu štítku! ISSN 1186-9283 (Print) ISSN 1923-1784 (Online)	

No. 5.

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY - CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

(551.)

Thursday,

Vol. 26.

May 21,

2015

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

satellite1-416.com – zpravy.org – zpravy.ca – spravy.ca

Plzeňské Finále: So far, so good

Vzpomínám si, že v roce 2010, když jsem letěl z Florencie, letadlo KLM dvakrát nastartovalo a dvakrát počítač motory vypnul a při třetím startu pilot zameditoval do mikrofonu: „So far, so good“ a odstartovali jsme. Tehdy jsme letěli v noci a na hladině moře se krásně zrcadlil měsíc, takže to byl nezapomenutelný zážitek.

Na tuto příhodu jsem si vzpomněl při letošním odjezdu z Plzně. Ne vždy byl odjezd z plzeňského Finále tak úspěšný. Někdy kolem roku 2003 se stalo, že při cestě z Plzně mi vypadl z auta kufr s počítačem a když jsem pak otevřel jeden z prvních laptopů, sbíral jsem jen střípky z obrazovky. Tentokrát, když jsem vystupoval z auta na konečné metra ve Zličíně, mi opět vypadl kufr, ale technologie přece jen prošla nějakým vývojem a můj iPad bez nejmenšího poškození přežil. Protože se běžel pražský maratón, musel jsem jet metrem přes stanici Florenc. I zde mám jednu vzpomínku: V roce 2005 mně kdosi pomáhal s kufrem. Poděkoval jsem, ale v zápětí jsem pochopil, že mi pomáhá spíše od kufru. Když jsem získal kufr opět pod svou kontrolu, zjistil jsem, že mně chybí pas a peněženka. I tentokrát mně někdo v této stanici chtěl pomoci s kufrem. Od té doby jsem zestárl o deset let, ale kufr zůstal stejný. Tentokrát to však byl *dobrý samaritán* a tak jsem s úsměvem poděkoval. Takže zatím *so far, so good* vše je tedy v pořádku a tak si mohu v klidu pomalu zrekonstruovat celý festival.

Vlastně to byl můj nejdelší plzeňský festival *Finále*, na který jezdím již od roku 2000 a tentokrát jsem zde byl od prvního okamžiku do posledního a ještě o trochu déle, protože jsem přijel před zahájením a odjel jsem až po závěrečném zakončení.

Úvod festivalu patřil Trnkovým *Starým pověstem českým*, které byly pro festival znovu zrekonstruovány. Trnkovi byly věnovány na festivalu i dvě výstavy. První byla interaktivní

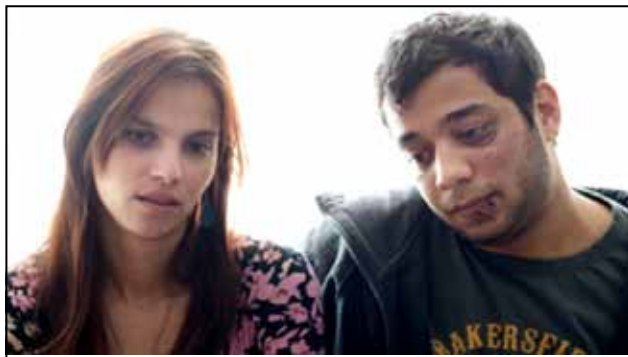
Z filmu Jiřího Trnky *Staré pověsti české*

a patřila hlavně dětem. Děti se mohou na výstavě položit do trávy a při tom mohou sledovat animované ptáčky a motýly na modré obloze. Jinde zas mohou honit s tříkolkami zlomyslného kocoura nebo se podívat na svět očima trpaslíka. Výstavu připravili Trnkův syn Jan a vnuk Matyáš. Na druhé výstavě pak jsou Trnkovy loutky a kresby.

Plzeň je letos hlavním městem evropské kultury a všude to zde bylo znát. Do Plzně míří hudební hvězdy první velikosti jako John Mayal. Škoda jen, že na letošním festivalu *Finále* nebyly některé filmy, na které jsem se těšil, jako třeba film Andrey Sedláčkové *Fair play*, či film *Fotograf* Ireny Pavláskové o fotografovi Saudkovi s Karlem Rodenem, ale i to, co bylo vidět na festivalu, stálo za to.

Hned první den to byl film Petra Václava *Cesta ven*, který získal několik českých lvů a i z letošního *Finále* si odnáší hlavní cenu Zlatého ledňáčka v kategorii celovečerních hraných nebo animovaných filmů, kterou udělila mezinárodní

porota v čele s režisérem, scénáristou a producentem Davidem Ondříčkem. V zhodnocení se říká *vysoce profesionální, plný emoci, s úžasnou hlavní představitelkou. Zabývá se tématem,*

Cesta ven: Klaudia Dudová a David Ištók

kteří je extrémně důležité v dnešní znepokojivé době. V porotě dále zasedli polská režisérka Dorota Kedzierzawska, ředitel ukrajinského festivalu *Molodist* a člen Evropské filmové akademie Andriy Khalpakchi, makedonská herečka Verica Nedeska a slovenský distributor Michal Drobný. Celkově o Zlatého ledňáčka v této kategorii soupeřilo 12 celovečerních filmů z celkově 27 přihlášených. Osobně bych ho také pokládal za nejlepší. Vynikající herecký výkon Klaudie Dudové v hlavní roli. Příběh Rómky, která beznadějně hledá zaměstnání, stará se o malé dítě, přitom rodina, která si nežila nijak extra, přichází díky lichvářům i o to, co má. Tradiční zázemí již také nefunguje. Návrat k rodičům není možný. Život na ubytovně je nesnesitelný. Přitom byrokracie na úřadech je neprůstředná.

Rómské problematice se věnuje i další dokument dvaapadesátiminutový snímek Tomáše Kudrny *Zatajené dopisy*. Jedenáctiletá Karolína pátrá po osudu svých předků. V padesátých letech minulého století mladý pedagog Miroslav Dědič vytvořil v hraničním pásmu v obci Květušín školu pro rómské děti. Z dětí se stali bezproblémoví žáci, kterých režim využíval ke své propagandě. Jenže během doby se zjistilo, že rodiče mají o děti strach. Došlo ke konfliktu mezi rodiči a školou a děti byly rodičům odebírány. Dokonce ani nebyla možná korespondence mezi rodiči a dětmi. Z té doby zůstaly zabavené dopisy. Přesto děti nevzpomínají na pobyt ve škole, později v internátu, ve zlém. Žilo se jim pravděpodobně lépe než v rodině, ale film neukazuje druhou stranu mince: děti, které nebyly úspěšné a které se nepodařilo do dokumentu nalézt a kam tento experiment vedl, když v pozdějších letech byly děti, v mnoha případech ze sociálně slabých rodin, odebírány do dětských domovů, kde již neměly zdaleka takovou péči jako v Květušíně.

Překvapením prvního dne byl absolventský film Štěpána

Jedenáctiletá Karolína v *Zatajených dopisech*

Altrichtera *Schmitke*, o inženýru, konstruktérovi větrných elektráren. Film se odehrává z části v německé části Krušných hor, z části v okolí Božího Daru, kam německý inženýr přijede opravit nefunkční větrnou elektrárnu. Bloudí krajinou, setkává se s místním obyvatelstvem a zmizí mu spolupracovník. Cítí se jako někdo, kdo přichází z civilizace do divočiny a otázkou je, kdy je více ztracený, jestli ve chvíli, kdy bloudí po opuštěných silnicích nebo v hospodě, kde si s nikým nerozumí, či v opuštěném hotelovém pokoji nebo uvnitř větrné elektrárny, kde se ozývá hrůzostrašné skřípění rotujících hřídelí jako v povídkách Edgara Allena Poa. Film byl oceněn studentskou porotou.

Každým rokem vydává *Finále* jednu publikaci, která je věnována jednomu filmaři. Letos Jan a Ivana Lukešovi připravili *Schůzky se stíny Jiřího Svobody*. V úvodu se říká o režisérovi, který 5. května oslavil sedmdesát let: „...ale filmy

Schmitke

točí výborně,“ končí skoro každá debata o něm. Příslušnost k předlistopadové KSČ a funkce předsedy polistopadové KSČM uvrhá jeho soudce i dnes do nejistoty, co si o něm vlastně mají myslet. Přitom už za normalizace natočil dobrou tak nepoznamenané filmy jako Schůzka se stíny, Zánik samoty Berhof, Papilio či Prokletí domů Hajnů a celou

Jiří Svoboda

svou kariéru patrně odnesl v roce 1992 vražedným útokem, který přežil jen s velkým štěstím. Natočil film o likvidační komunistické mašinérii Jen o rodinných záležitostech, sám se však v devadesátých letech stal obětí nevysloveného profesního zapovězení, jeho Sametovi vrazi zachytili zločinné důsledky patologického pojetí mravnosti v éře nového budování kapitalismu, v řadě filmů televizních se obrátil také k dalším obdobím moderní historie, aby v nich zobrazil jedině stále se znovu potýkajícího s mocí, propagandou či vlastními deviacemi. Letos symbolicky vrcholil jeho dílo televizní trilogii Jan Hus a možná i nad ní se ozve: „Proč

Pokračování na str. 7

satellite 1-416

Agreement # 40005374/ Registration # 09089
P.P.I.C. Accounts # 1001583

GST Business # 86957 0572 RT0001

Paid in Toronto

CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

published by ABE

P.O. Box 176, Station „E“,
Toronto, Ont. M6H 4E2

Telefon: 416/530-4222, 647/728-0654

E-mail: abe@zpravy.ca

abe@satellite1-416.com

www.satellite1-416.com

www.zpravy.org

www.zpravy.ca

www.spravy.ca

Česká adresa: ABE/ČIŽINSKÁ

Otefánikova 387, 500 11 Hradec Králové 11

Tel.: 222-261-811

ISSN 1186-9283 (Print)

ISSN 1923-1784 (Online)

Advertising rates: 22.00 per inch/col.

\$ 1.65 CDN per line/col.

Předplatné:

v Kanadě \$ 34,29 + \$ 1,71 (GST) = \$ 36,00,

pro ostatní svět CND/US \$ 50 .

v ČR 800 Kč, na Slovensku 30 eur.

PDF elektronicky \$ 20 -

V ČR 200 Kč, na Slovensku 8 eur.

Churches

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY V TORONTĚ

Římsko-katolický kostel sv. Václava (R.C. Church of St. Wenceslaus), 496 Gladstone Av., Toronto, Ont. M6H 3H9.
Internet: www.katolik.ca. Bohoslužby: neděle v 10:30, pátek 19:00. Duchovní správce: Rev. Libor Švorčík. Tel.: 416/532-5272, fax: (416) 516-5311.

Římsko-katolický kostel sv. Cyrila a Metoda (R.C. Church of St. Cyril and Methodius), 5255 Thornwood Drive, Mississauga, Ont. L4Z 3J3. Slovenská omša: Ne.: 11:00, po a št.: 8:00, út., st. a pá.: 19:00, 1. so 18:00. Anglická: Ne.: 9:00 a so.: 17:00. Farář: J. Vaňo. Kaplan: E. Rybánský. Tel.: 905/712-1200, fax: 905/712-0974.

Slovenský evanjelický kostol augsburgského vyznania sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul) 1424 Davenport Rd., Toronto, Ont. M6H 2H8. Tel.: 416/658-9793. Rev. Ladislav Kozák, Bohoslužby: nedel'a: 10:45.

Slovenský grécko-katolický kostol sv. Marie (Slovak Greek Catholic Church of St. Mary) 257 Shaw St., Toronto, Ont. M6J 2W7. Tel. 416/531-4836. Bohoslužby: 9:00 angl., 10:30 slov.

Luteránský kostel sv. Lukáše, (Lutheran Church of St. Luke), 3200 Bayview Ave. (Bayview a Finch), Toronto. Rev. Dušan Tóth. Nejbližší bohoslužby: 28. 6., 12. 7., 9. 8., 13. 9., 11. 10. a 8. 11. ve 13 hodin.

Československý baptistický sbor KITCHENER-WATERLOO: German Gospel Church, 223 Union St. E. Informace o bohoslužbách: 289/242-0635.

Moravští bratři (Moravian Brothers Church); Bohoslužby pouze anglicky-neděle v 11:00. 7 Glenora Ave. Toronto, Ont. M6C 3Y2. Tel.: 416/656-8661. Duchovní správce: Rev. Margaret Hassler, Pastor, e-mail mkhassler@yahoo.com

Kat. bohoslužby mimo Toronto
Burlington: Holy Sepulchre Cemetery-neděle 15:00 hodin. Streda 18:00. Duch. správce: Jiří Macenauer St. Adalbert R.C. Mission, 464 Plains Rd. W., Burlington L7T 1H2. Tel.: 289/337-2911

Kingston: Kaple Newman House, 192 Frontenac Street. Nejbližší bohoslužby: 23. 5. 2015 v 11 hodin.

Ottawa: Kostel sv. Leopolda Mandiče: (Lyndale a Hirchey): 170 Hincley Avenue. Nejbližší bohoslužby: 23. 5. 2015 v 17 hodin

Montreal: Kaple Loyola High School, 7272 Sherbrooke Street. Nejbližší bohoslužby: 24. 5. 2015 v 11 hodin.

Vineland: St. Helen's Church R.C. Parish, 4156 Maple Grove Rd.

Gymnastika děti a žactvo

každou sobotu: 16:30 – 18:30,

601 Magnetic Dr., Unit 21, North York

Poslední cvičení v této sezóně je 6. června 2015

ivancurilla@gmail.com

hermaneks@yahoo.ca

Cvičení pro dospělé

každou středu: 20:00- 21:30,,

G.Harvey C.I.,

1700 Keele St., Toronto

hermaneks@yahoo.ca

Česká televize

Nová vize

vysílá v Ontariu vždy v sobotu v 10:00 hodin

opakování v úterý v 7:30 hodin

na stanici OMNI 1

(V Torontu kanál 47/kabel 4, 169 a 520)

E-mail: novavize.ca@gmail.com

Adresa: 7-Auburn Ave. # 1, Toronto ON, M6H 2L6

Informační a imigrační středisko ČSSK

Porady a ověřování dokladů po předchozím zavolání

Poštovní adresa je:

P. O. Box 564, 3044 Bloor St. W., Toronto, Ont. M8X 2Y8

Tel.: 416/925-2241, fax: 416/925-1940

E-mailové adresy: Ústředí: ustredi@cassk.ca

Torontská odbočka ČSSK: Toronto@cassk.ca

Webová adresa ČSSK: www.cassk.ca

Torontská odbočka ČSSK

Telefon: (416) 762-6846

Masaryk Memorial Institute Inc.

450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough, Ont. M1G 1H1

Tel.: (416) 439-4354, Fax: (416) 439-6473

Knihovna na Masaryktownu

Středa: 16:00-21:00.

Tel.: 416-439-0792

Klub seniorů při Osadě svatého Václava

496 Gladstone Ave., Toronto

se schází (kromě měsíců července a srpna)

každou první a třetí středu v měsíci ve 13 hodin,

před tím jsou od 12 hodin bohoslužby.

Satellite 1-416

jsou nezávislé noviny reflektující různé názory, které se nemusejí vždy shodovat s názory redaktora těchto novin. Jsme přesvědčeni, že výměna myšlenek a názorů slouží vzájemnému pochopení a porozumění. Zásadně však neuvěřujeme články s rasistickým zaměřením, nepřátelské jiným národnostem nebo náboženstvím a podporující násilí.

Naším úkolem není říkat čtenáři, co si má myslet, ale předat mu informace, z kterých si může udělat svůj vlastní názor.

Přebírání původních článků a informací je možné, pokud se nezmění charakter článku a pokud nebude porušena rovnováha, která se diskutuje sleduje.

Všechny články v našich novinách musí být podepsané a autor zodpovídá za správnost údajů v nich uvedených.

We acknowledge the financial support
of the Government of Canada through Canada Periodical Fund
of the Department of the Canadian Heritage.

Naše internetové stránky

Satellite 1-416

Výběr z článků v našich novinách.

Aktuální vždy v den vyjítí novin.

satellite1-416.com

zpravy.ca

zpravy.org

spravy.ca

Toto číslo v PDF

www.5.satellite1-416.com

www.5.zpravy.ca

www.5.spravy.ca

Kalendář

Co se připravuje

v krajské komunitě v Kanadě

kalendar.satellite1-416.com

kalendar.zpravy.ca

kalendar.spravy.ca

Nové divadlo

O jednotlivých představeních

Nového divadla v Torontu

divadlo.zpravy.ca

NHL

Zpravodajství z NHL

nhl.zpravy.ca

Zvukové zpravodajství z NHL

hokej.zpravy.ca

Jak vyjdeme v roce 2015

5 - 21. 5. 2015

6 - 18. 6. 2015

7 - 16. 7. 2015

8 - 20. 8. 2015

9 - 17. 9. 2015

10 - 15. 10. 2015

11 - 19. 11. 2015

12 - 17. 12. 2015

Kalendář www.kalendar.zpravy.ca

24. 5. (ne) 17:00

Nokturna v městě

Boris Krajny - piano

Kostel sv. Václava

496 Gladstone Ave., Toronto

30. 5. (so) 16:30

Dětské sokolské hry

601 Magnetic Dr., Unit 21

North York

hermaneks@yahoo.ca

1. 6. (po) 19:00

Příběh kriminálního rady

Filmové pondělky v Kitcheneru

Film Dušana Kleina

Higland Place Retirement Residence

20 Fieldgate St. Kitchener

6. 6. (so)

Poslední cvičení Sokola

7. 6. (ne)

Rodinný piknik Sokola Toronto

hermaneks@yahoo.ca

5.-25. 7.

Dětský tábor v Hostýn

Info: RNDr. Josef Maxant

(450) 465-4844

Dva kanadské pohledy na Islámský stát

Začátkem kvěna navštívil v Iráku kanadské vojáky a kurdské spojence ministerský předseda Steven Harper a ministr obrany Jason Kenney. Ministerský předseda Harper znovu zdůraznil nebezpečí Islámského státu a důležitost boje kanadských vojáků na území ovládaném tzv. Islámským státem. Zřejmě se domnívá, že by to mohla být jedna z iniciativ, která by mu mohla pomoci vyhrát příští volby. To je ten první výrazný pohled na Islámský stát.

Toronto Star z 9. května 2015 uveřejnil analýzu z pera Mitch Pottera. Potter cituje řadu fakt, která vymezují nebezpečí Islámského státu: Podle informací Amarnatha Amarasingama z univerzity ve Waterloo se toto nebezpečí přeceňuje, podle něj odešlo z Kanady na Blízký Východ šedesát lidí, z nichž patnáct již je mrtvých a ostatních žijí v různých státech, ne všichni bojují na straně ISIS, ale i třeba i na straně Kurdů. Pokud lidé se svou vírou v brutálnost ISIS přežijí, je to skupinka, které se naše civilizace bojí. Na druhou stranu Potter cituje řadu historiků a politologů, mezi nimi respektovanou kanadskou autorku Janice Gross Stein, kterou mnozí naši krajané znají z činnosti v Munkově centru. Vybírá z jejího příspěvku pro nový sborník Transatlantické akademie *Faith, Freedom and Foreign Policy (Věra, svoboda a zahraniční politika)*, kde se domnívá, že islámská politika není pro západní státy velkým nebezpečím. Tvrdí, že navzdory brutálním násilnostem, vraždění, zotročení žen a stínání hlav, ISIS není nic zvláštního. Náboženské kořeny nachází v saudské dynastii v 18. století a v 20. století v Al-Káidě. Podle jejího názoru hrozba Islámského státu v neislámském světě je přeceňována. Možnost očisty v návratu ke kořenům víry v přítomnosti cizího vlivu je historií nejen islámu, ale i historií křesťanství, židovství a hinduismu. Prohlašování Islámského státu, že je náboženskou autoritou islámu, není hrozbou západní civilizaci, ale je hrozbou jiným představitelům islámského náboženství. Podle jejího soudu západní státy musí prohlubovat zdvořilost, respekt a víru v inkluzivní a sdílené občanství.

Tento boj vyžaduje po Západu, aby se ne vzdal, ale vydržel, aby Islámskému státu čelil soucitem, trpělivostí a inteligencí, při vědomí, že hlavními oběťmi Islámského státu jsou stovky muslimů, kteří byly ze svých domovů vyštvaní. My se můžeme zasazovat o zastavení brutálního vlivu Islámského státu, ale nemůžeme se zavázat, že budeme vůdci tohoto boje.

Není známo, že by Janice Stein chtěla kandidovat v příštích volbách, ale kdyby to tak bylo, její předvolební souboj s panem ministerským předsedou, podle mého soudu, by patřil k bonbónům celé diskuse.

Josef Čermák

Financial

Kursování lístek

100 Kč	4,95 CDN
1 CDN \$	20,22 Kč
1 EURO	1,36 CDN \$
1 CND \$	0,74 EURO
1 US \$	1,21 CDN \$
1 CND \$	0,83 US \$

Universal Currency Converter - 8. 5. 2015

1 CDN \$	20,09 Kč
1 EURO	27,40 Kč
1 US \$	24,19 Kč

ČNB - 16. 5. 2015

Toto dvojčíslí jsme dali do tiskárny

18. 5. 2015 v 3:00

Příští číslo vyjde:

18. 6. 2015

Uzávěrka: 11. 6. 2015

SUNDAY
24 MAY
5 PM

NOCTURNES IN THE CITY

Boris KRAJNÝ
Piano

F. Chopin, L. van Beethoven, B. Smetana, M. Ravel

TICKETS \$25
INFO 416 - 481 7294

ST. WENCESLAUS CHURCH
496 GLADSTONE AVE.
TORONTO

NOCTURNES IN THE CITY
JK PRODUCTIONS & LADO PRESENTS:

Dinner Show Dance
WITH ONE OF EUROPEANS MOST POPULAR AND ENDURING SINGERS
Peter Lipa
SATURDAY, NOVEMBER 14TH, 2015
Eliska Lapiawec, Andrej Saradin,
Majka Rajna, Zolo Lebo
& Hot Five Jazzmakers

For tickets please call Janko Kosiba 905 812 5503

COCKTAILS 6 PM TICKETS \$65
DINNER 7 PM TABLE FOR 3 \$550

HALA KOSTELA SV. VACLAVA, 496 GLADSTONE AVE. TORONTO

SUPPORTED BY: Silent Justice, Kelacc, Yaffle

AKUNA, CLARKSON DENTAL CENTRE, SATSUKA TORONTO, JK PRODUCTIONS, DR. SHUCKOVA DENTIST, ED SIGNA, LORISA HANDELS DENT, CENTURY 21, EDDIE'S, FOOD DEPOT, CLARENCE CASTLE, STARSKY FINE FOOD, DR. B. SYTAJKA

ČESKÁ DOPLŇOVACÍ ŠKOLA 2014/15

Pro děti 5-12 let
Každou sobotu 10-12 h.
kromě dlouhých víkendů

Paní učitelka Jana Hofubová
se na vás již těší

Učebna 918 Bathurst St. Toronto
www.918bathurst.com

Masarykův ústav info 416.439 4354

Czech & Slovak Institutions

České velvyslanectví

Czech Embassy

251 Cooper St.
Ottawa, ON K2P 0G2
Tel.: (613) 562-3875
Fax: (613) 562-3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz

Slovenské velvyslanectví

Slovak Embassy

50 Rideau Terrace
Ottawa, ON K1M 2A1
Tel.: (613) 749-4442; 749-4450
Obch. zast.: (613) 748-1773
Fax: (613) 748-0699

Český generální konzulát

Czech General Consulate

2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Telefon: 416-972-1476
Fax: 416-972-6991
E-mail: toronto@embassy.mzv.cz
Úřední hod.: pondělí až pátek 09.00 - 12.00

Honorary consulate of the Czech Republic

Calgary, AB

Honorary Consul: Jaroslav Jelínek
Suite 303 - 6707 Elbow Dr. SW.
Calgary, AB T2V 0E5
Tel.: (403) 269-4924, Fax: (403) 259-4533
E-mail: calgary@honorary.mzv.cz

Montreal, Quebec

Honorary Consul: JUDr. Hynek Žilkovský
2020 University, Suite 1920.
Montreal, QC
Tel.: (514) 316-4383
E-mail: montreal@honorary.mzv.cz

Honorary consulates of the Slovak Republic

Calgary, AB:

424 Varsity Estates Place NW
Calgary, AB T3B 3B9
Tel.: (587) 333-6831,
Fax: (206) 424-0205.
E-mail: richard@wolffi.com
Mr. Richard Wolffi, Honorary Consul
Jurisdiction: Alberta and Saskatchewan

Montreal, QC

22, Place de la Madeleine
Dollard des Ormeaux, QC H9B 1W3
Tel.: (514) 421-2972,
Mobil: (514) 585-2496
Fax: (514) 421-1583
slovex@sympatico.ca;
slovex@slovex.com
Dezider Michaletz, Honorary Consul

Toronto, ON:

649 Brooker Ridge
Newmarket, ON L3X 1V7
tel: 647/290-9304 fax: 905/898-0166
slovakconsulateto@gmail.com
Michael Martinček, Honorary Consul
Jurisdiction: Province of Ontario

Translations

EVA MESTICOVÁ

Certifikovaná
překladatelka
emestic@hotmail.com
416/922-8786

Dr. Petr Munk Chiropraktik

1552 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
www.drpetermunk.com

Ordinační
hodiny:
Pondělí-pátek:
10-13 a
15-19.

Tel.: 416/533-0005

ČESKO-SEVEROAMERICKÁ OBCHODNÍ A KULTURNÍ KOMORA INC.

CZECH – NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE
AND CULTURE

909 Bay St. # 1006
Toronto, ON M5S 3G2

Tel./Fax: (416) 929-3432

E-mail: czechevents.novotny@gmail.com

www.czechevents.net

Deset otázek pro dva nové velvyslance

Minule jsme položili deset otázek novému českému velvyslanci Pavlu Hrnčířovi. Dnes stejné otázky pokládáme slovenskému velvyslanci Andreji Drobovi.

ABE: Mohl byste nám říci, kdy začalo vaše působení v Kanadě a na jakých diplomatických postech jste před tím působil?

AD: Do Kanady som pricestoval 29. septembra 2014. Poverovacie listiny som do rúk generálneho guvernéra odovzdal 2. októbra v meste Quebec. Moje pôsobenie na ministerstve zahraničných vecí Slovenskej republiky začalo na jeseň v roku 1998. Prvým diplomatickým postom v zahraničí bola pre mňa Stála misia SR pri OSN v New Yorku (2001-2005). V rokoch 2007 až 2011 som bol vyslaný na Veľvyslanectvo SR vo Washingtone v USA, kde som pracoval ako zástupca veľvyslancu. Isté obdobie som pôsobil aj ako vedúci oddelenia zahraničných vzťahov a protokolu v kancelárii primátora hlavného mesta SR Bratislavy. Do Kanady som pricestoval z pozície riaditeľa kancelárie ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

ABE: Odkud pochádzate, vzpomínky na detstvo a strední školu. Navštevoval ste gymnázium alebo nějaký jiný druh střední školy? Kam jste jezdil o prázdninách?

AD: Pochádzam z Bratislavy, kde som navštevoval základnú školu, gymnázium a následne univerzitu. Spomienky na detstvo mám vďaka mojim skvelým rodičom nesmierne krásne. Prázdniny sme tráviť väčšinou na horách buď lyžovačkami v zime alebo turistikou a výletmi v lete. Naším obľúbeným miestom sú dodnes Donovaly, no rodičia si dali záležať na tom, aby sme s bratom poznali a obdivovali krásy všetkých kútov Slovenska. V mladosti som sa aktívne venoval plávaniu a navštevoval som aj osemročné športové gymnázium. Vo svojich 16. rokoch som dráhu športovca opustil a môj život sa ubral iným smerom.

ABE: Kam jste chodil na vysokou školu? Bydlel jste na koleji, navštěvoval jste studentské hospody, které to byly? Co Vás na studiu zaujalo? Co byla vedlejší činnost mimo studium? Cestoval jste? Studenti nemívají mnoho peněz, jezdil jste stopem?

AD: Vyštudoval som Obchodnú fakultu Ekonomickej univerzity v Bratislave. Radosti a starosti života na internáte som teda

ako Bratislavčan nezažil, resp. zažil iba príležitostne. Popri štúdiu som absolvoval viacero typických študentských prác a letných brigád. Občasne som tlmočil a prekladal z angličtiny a ako sprievodca som často sprevádzal zájazdy slovenských turistov do zahraničia. Precestoval som takto veľkú časť Európy, ale napr. aj Čínu a Južnú Afriku. Práca, v ktorej je človek v úzkom kontakte s ľuďmi, ma mimoriadne baví a na moje sprievodcovské obdobie spomínam veľmi rád. S niektorými z mojich cestovateľov som v kontakte dodnes. K cestám stopom – áno občas som využil aj tento spôsob cestovania a to spoločne s bratom alebo kamarátmi. Precestoval som tak napr. Belgicko a Holandsko. Počas univerzity som mal možnosť ako študent stráviť aj jeden rok v USA a Kanade.

ABE: Jaké bylo vaše první zaměstnání po škole? Co se změnilo po příchodu do zaměstnání? Změnil se váš život?

AD: Mojim prvým zamestnaním po ukončení štúdia bolo to, ktoré vykonávam dodnes. Hovorí sa, že diplomacia je poslaním, láskou na celý život. Ja som mal vždy mimoriadne šťastie na svojich nadriadených, ktorí boli skúsenými profesionálmi a mohol som sa od nich mnohému naučiť. Diplomati, ako bývalý minister zahraničných vecí Eduard Kukan, súčasný minister Miroslav Lajčák, veľvyslanec Peter Tomka (bývalý predseda Medzinárodného súdneho dvora v Haagu) a mnohí ďalší, pod ktorých odborným vedením som mal možnosť pracovať, môj vzťah k diplomacii a zahraničnej politike formovali a viac a viac prehľbovali.

ABE: V literatuře dáváte spíše přednost románům než povídkám, nebo máte pocit, že v době internetu jsou knihy již minulostí? Jaké autory máte rád?

AD: Dobrá kniha je trvalá hodnota. Patrim k tým, kto potrebuje v knihe listovať. Mám rád rituál, keď človek vytiahne knihu z knižnice, začíta sa do nej a prevracia strany. V tomto internet pre mňa knihy v klasickej forme nikdy nenahradí. Vlastným síce aj elektronickú čítačku s množstvom kníh, no tá je skôr pre mňa iba dovolenkovým „plážovým“ spoločníkom. Mojm obľúbeným žánrom sú životopisné diela významných osobností svetových dejín a politiky, politická história (najmä 20. storočie) a cestopisy. Jedným z mojich vyhladávaných autorov je napr. americký investigatívny novinár a spisovateľ Bob Woodward. Rád však siahnem aj po poviedkach a románoch.

ABE: Film je široký pojem, ale které filmové období máte nejradši ve světové kinematografii? Kterého českého či slovenského režiséra jste si oblíbil?

AD: Bez mnohých skvostov českej a slovenskej kinematografie si dnes spoločne s rodinou hádam už ani nevieme predstaviť Vianoce. Klasické slovenské a české rozprávky a mnohé vynikajúce seriály ma sprevádzali od detstva a rannej mladosti a dodnes nestratili nič zo svojej hodnoty a aktuálnosti. Mojm obľúbeným českým režisérom je Jan Svěrák, ktorý so svojím otcom, hercom a scenáristom Zdenkom vytvorili viacero silných a nezabudnuteľných diel. Zo slovenskej tvorby je to napr. film režiséra Martina Ľapáka *Pacho, hybský zbojník*. Nemôžem zabudnúť na Milana Lasicu a Júliusa Satinského a ich skutočne nadčasovú brilantnú divadelnú, filmovú a knižnú tvorbu.

ABE: Máte vztah k výtvarnému umění, měl jste čas navštívit některou kanadskou galerii, ať již v Ottawě nebo zde v Torontě? Který umělec vás zaujal?

AD: Som vášnivým obdivovateľom a zberateľom výtvarného umenia. Páčia sa mi najmä krajinky a mojimi obľúbenými autormi sú umelci slovenskej moderny. Tým, že veľa

cestujem a pravidelne trávim niekoľko rokov v zahraničí, obrazy a výtvarné umenie považujem za jeden zo spôsobov ako si vytvoriť svoj kúsok domova i v cudzine. Mnohé z diel, ktoré tvoria moju zbierku zobrazujú slovenské hory a mestá, osobitne Bratislavu. Tu v Ottawe som spoločne s rodinou navštívil Národnú galériu, ktorá nás mimoriadne zaujala a uchvátila. Pri potulkách po Kanade sa vždy, ak mi dovoľí čas, rád zastavím aj v menších galériách, ktoré majú svoju osobitnú atmosféru a čaro.

ABE: Který sport máte rád? Provozujete nějaký aktivně?

AD: Športu sa síce už venujem menej, ale láska k plávaniu mi ostala dodnes. Rovnako rád hrávam tenis. Spoločne s rodinou lyžujeme a chodíme na časté turistické výlety. S otcom som na Slovensku rád v zime bežkoval. Ako divák si vždy s potešením pozriem dobrý hokej. Tu v Kanade som mal možnosť vyskúšať aj typické zimné kanadské športy ako napr. snow-shoeing.

ABE: Od 1. ledna 1993, kdy došlo k rozdělení Československa, se obě země vydaly svojí cestou, mnohé mají společné, ale je zde jeden rozdíl, v Čechách se platí korunami na Slovensku eurem. V Čechách například intervenue ČNB a uměle snižuje hodnotu koruny, což pocítují kanadští důchodci pobírající český důchod; ten kdo bral vloni 500 dolarů, nyní bere 440 dolarů. Navíc kupní hodnota koruny je při návštěvě ČR nižší. V Eurozóně je větší stabilita měny, ale bohatší státy doplácí na chudší. Mohli byste v stručnosti říci výhody a nevýhody jednoho či druhého systému?

AD: Slovenská republika prijala euro ako svoju menu v roku 2009 ako prvá a zatiaľ jediná z krajín V4. Predpokladom bolo splnenie viacerých prísnych kritérií, ktoré dokazujú, že krajina a jej finančná politika sú stabilné, zodpovedné a zdravé. To je podľa môjho názoru aj jasným signálom pre zahraničných partnerov a investorov. Slovensko je pre nich v tomto zmysle jasne ekonomicky a finančne čitateľné. Prijatím eura sa zjednodušili finančné a účtovné operácie medzi slovenskými firmami a ich partnermi v ďalších krajinách eurozóny. Euro prinieslo aj praktické výhody a zjednodušenia pre občanov, napr. pri cestovaní.

ABE: Co byste si přáli dosáhnout během svého velvyslanckého působení v Kanadě?

AD: Kanada a Slovensko sú dnes blízky partnermi a spojencami. Úzko spolupracujeme v mnohých oblastiach. Každým rokom rastie aj naša vzájomná obchodná výmena. SR s Kanadou spája aj veľká komunita Slovákov, ktorí tu našli svoj nový domov. To všetko prirodzene určuje aj moje priority ako veľvyslancu. Budem sa snažiť pracovať tak, aby Slovensko bolo v Kanade pri mojom odchode známejšie, aby sme zintenzívnili politické kontakty, prehľbili našu obchodnú spoluprácu a rástol objem investícií. Veľký potenciál vidím aj v cestovnom ruchu. Chcem, aby Slovensko spoznalo viac Kanadanov a aby sa moja krajina stala pre Kanadanov obľúbenou turistickou destináciou. Pracujem aj na rozvoji kontaktov v oblasti kultúry a spolupráce medzi našimi akademickými a vedeckými inštitúciami. SR a Kanada majú podpísanú **Zmluvu medzi Slovenskou republikou a Kanadou o mobilite mladých**, ktorá uľahčuje pobyty, štúdium a prácu pre našich mladých ľudí. Mojm cieľom je, aby mladí ľudia z oboch krajín naplno využívali možnosti a potenciál, ktorý im táto dohoda ponúka.

Nakonec bych chtěl poděkovat oběma velvyslancům za zodpovězení otázek a doufám, že to není poslední setkání na stránkách našich novin.

Aleš Březina

DĚTSKÝ TÁBOR HOSTÝN

existuje od roku 1954. Nachází se 80 km na sever od Montrealu v lesích Lanaudierského pohorí. Kapacita tábora je 66 dětí. Tábor pro děti od 6 do 16 let bude mít opět jeden tří týdenní turnus, a to od 5. do 25. července. Cena je vynikající: 395\$/1 týden, 765\$/2 týdny a 960\$/3 týdny. Daně se neplatí. Vystavujeme potvrzení pro daňové účely. Za každé další dítě ze stejné rodiny je sleva 10%. Poskytujeme slevy pro skupinové účasti. Pokud nám seženete nového účastníka, tak na požádání obdržíte odměnu 20 \$ za každý týden jeho účasti.

Výhody pro děti: kvalitní program, dobré jídlo, nádherná příroda. V táboře nabízíme: hry v přírodě a výlety k vodopádům a jinam, volejbal, fotbal a košíkovou. Velký úspěch mají noční hry za použití baterek. Ve dvou klubovnách se pořádají tance, provozují ruční práce, hraje pingpong a jiné hry. Na velkém jezeře Lafond máme soukromou pláž kde v čisté vodě provozujeme plavání, kanoistiku, kajakaření a rybaření. Protože máme nadbytek našeho dříví, děláme časté táborové ohně. Do tábora přijímáme i děti, které nemluví ani česky či slovensky. Ať si děti přivedou svoje kamarády či kamarádky. Hledáme vedoucí k dětem a kuchařky. Přednost mají bývalí účastníci. Přihlášky na dětský tábor a jiné důležité informace jsou na internetu: www.hostyn.org

KONTAKTY: Tábor povede již po třinácté **Ředitel dětského tábora:** RNDr. Josef Maxant, Tel. 450-465-4844, Fax: 450-923-4159, camp.hostyn@gmail.com; **Sekretářka:** Viera Šebénová, Tel. 514-385-5153, hostyn@live.com

President Asociace Hostýn: Zdeněk Nosek, Tel. 514-365-8863. Pár ukázek od dětí je na www.youtube.com pod heslem „Camp Hostýn“.

Město zeleného zlata a stříbrného plátna

Ano, povídání bude o Žatci, českém, historickém městě známém už jako přemyslovské hradiště. Město vybudované v severozápadních Čechách na strategickém místě nad řekou Ohří. V 11. až 13. století představuje významné správní a církevní středisko s mnoha králem přidělenými privilegii. V 16. století nejlidnatější město Čech. Bílá Hora a třicetiletá válka měly však neblahý dopad na město včetně obrovské vlny emigrace těch nejschopnějších. V souvislosti s chmelařskou konjunkturou v 19. století došlo naštěstí znovu k rozsáhlé modernizaci – a tak je dnes Žatec přehlídkou snad všech stavebních slohů od románského až po moderní secesi a další. V městské památkové rezervaci lze najít pět náměstí a více než pět set zajímavých staveb různých slohů. Stavební

chátrání nebralo konce. V téhle chátrací době bylo česání chmele prováděno neuvěřitelně levnou silou, kterou byli studenti ze škol. Také jsem mnohokrát spolu s dalšími spolužáky povinně odjížděl na letní česání chmele. O vlastním chmelu jsme toho ani moc nevěděli. Věděli jsme jen, že existuje jakási povinná denní norma načesaných větelů a že nám několik větelů strhávali na naši celodenní stravu, která bývala většinou zcela nepoživatelná a odehrávala se přímo na chmelnicí mezi už otrhanými štoky, kam nám jídlo přiváželi traktorem. A věděli jsme, že za načesaný větel nám zaplatí něco kolem tří korun. Bývali mezi námi i tací, kteří nebyli schopni svým výkonem ani pokrýt svou denní stravu – těm jsme pak přátelsky vypomáhali. Všichni jsme

chmel vydává do našich a světových pivovarů. Nové klimatizované sklady napomáhají tomu, že chmel stárne pomaleji a jeho jedinečné vlastnosti nevyprchávají. Chmel už ke spotřebiteli neputuje ve své zelené bobulové kráse, ale v granulích. A přesto, že ve světě se pro pivo používá chmelový extrakt, v Žatci tomu tak není, protože český chmel má opravdu zcela mimořádnou kvalitu a pro výrobu levného extraktu by ho bylo škoda.

A ještě pár zajímavých informací k tvrzení, že je Žatec město stříbrného plátna. Žatec totiž skoro od nepaměti nabízí neuvěřitelný výběr nejrůznějších filmových lokací. Vůbec není problém v některých zákoutích vidět Paříž revolučních let, nebo Londýn počátku devatenáctého století, ale i lokace židovských ghet. Filmový potenciál Žatce se proslavil už dávno předtím, než se uzavřela republika západnímu světu komunistickými hranicemi. Apokračovalo to s menší intenzitou i v době oprýskaného Žatce, kde to za komunistů začalo vypadat jako ve sto let starém a zpuštěném městě. Takováto zákoutí si zde například vyhledala i Barbra Streisand pro svoje muzikálové drama se čtyřnásobnou oscarovou nominací *Yentl*. Žatec se nenadchla jen Barbra, ale i jiní, třeba filmový štáb seriálu *Mladý Indiana Jones*. V roce 1997 se v Žatci pořizovaly záběry pro film *Bidnící* – na tohle filmování se hned tak asi ve městě nezapomene, neboť ve filmu vybuchlé barikády měly tehdy na svědomí ulice vysypaných oken. Ne vždy bylo natáčení tak dramatické, třeba na historický seriál *Červený bedník* vzpomínají všichni v dobrém, neboť řada z místních si ve filmu zahrála. Nová filmová adaptace románu *Doktor Živago* se v roce 2002 také seznámila s žateckými lokacemi a filmů bylo mnohem víc. Jeden z posledních byl i *Hořící keř* režisérky Agnieszky Holland. A z těch českých jmenuji alespoň *Holky z porcelánu*, *Zdivočelá země*, *Jak básníkům chutná život*, *Tankový prapor*, *Náměstíčko* a samozřejmě *Starci na chmelu*. Suma sumárum se dosud jednalo o více než sto českých, ale i zahraničních filmů – inu Žatec je opravdu obdivuhodně filmově přitažlivý a filmaři celého světa to moc dobře vědí!

Ode mě je to skoro všechno, sledovala jsem tím povídáním pozvánku do zajímavého města. Opravdu je v něm mnoho krásných věcí k vidění i poučení. A pivo je tam všude dobré, třeba v malém pivovárku *U Orloje*, což je vlastně jakási logická součást areálu žateckých chmelařských památek. Je tam možnost ochutnat pivo živé, nefiltrované, vařené tradiční českou metodou podle zkušeností českých sládků. Základní suroviny tvoří pouze voda, ječný slad a chmel ze Žatecka. Já osobně mám ráda pivo tmavé, připadá mi takové vhodné a elegantní pro dámské občasně pití a tak vám navrhuji *Chrámové tmavé* – i ten jeho název je impozantní! Je to pivo tvořené kombinací čtyř druhů tmavých a světlých sladů domácí výroby. Poctivě vařené tmavé pivo se dá rozpoznat také podle zbarvení pěny. Chrámové pivo korunuje plná a nasládlá chuť a barva pěny – no, co vám mám povídat? Je nádherná se světle hnědým nádechem od použitých barevných sladů.

Takováto popisná povídání také vždy píšu pro jednu moji kamarádku, co žije v Oakville a pravidelně do Čech přijíždí. V kabelce dost často mívá vystřižený můj článek z novin a jede se na místo samé skoro vždy podívat. Posledně to byly Klatovy, myslím, že to bude i Žatec. Mám z toho vždy hřejivý pocit u srdce.

Jana Fafejtová – Praha

boom 19. století přinesl bohužel i vybourání městského opevnění a hradeb – do dnešní doby zůstaly alespoň krásné brány Kněžská a Liboňská. Stejně zůstala i historická budova dnešní radnice a několik významných kostelů. A výčet by nebyl úplný, kdyby nebyly přidány udržované parky a novodobá nejmenší chmelnička na světě, která se nalézá v bezprostřední blízkosti radnice, chmelové štoky jdou u ní spočítat na prstech.

Na celkovém rozvoji města měli vždy největší podíl Židé, v roce 1930 jich bylo více než deset procent z celkového počtu obyvatelstva. Jako podnikatelé se hlavně orientovali na pěstování a obchod s chmelem, zkušenosti v tomto oboru měli od 14. století. Židovská komunita bohatla z chmele – ti nejbohatší si nechávali stavět honosné reprezentativní domy, které dodnes tvoří architektonicky nejvýznamnější městské stavby. Nestavěli však pouze honosná vlastní sídla, postavili i synagogu v maurském stylu, druhou největší po Plzni a založili vlastní hřbitov. Obrovské finance dávali do obchodování s chmelem, stavěli sušárny chmele, sklady, balírny, sladovny, pivovary a potřebnou dopravní strukturu. Měli společnou ideu, aby se město Žatec stalo nejvýznamnějším městem ve světě v obchodování s chmelem a všechno své každodenní podnikání tomu podřizovali. Ve století devatenáctém prý celé obchodování a podnikání s chmelem patřilo v Žatci čtyřem významným podnikatelským rodinným klanům. Při troše fantazie je ona čtyřka skoro magická, protože také dnes existují pouze čtyři velcí světoví výrobci piva.

Historie chmele je v Žatci velmi stará, už v roce 1879 se vyváželo zelené zlato do Ameriky a od roku 1901 do Japonska. 19. a počátek 20. století žil Žatec prakticky výhradně chmelem, dokladem toho byla existence více než 53 balíren a více než 160 firem prodávajících chmel. Žoky naplněné chmelem už tehdy putovaly do celého světa a žatecký chmel patřil a stále patří mezi nejkvalitnější chmel světa, také jeho voňavost je nenahraditelnou vlastností. Jestliže v současné době absolovujeme v Žatci návštěvu novodobě zrestaurovaného objektu s názvem *Chrámechmele a piva* a jeho výškovou stavbu opatřenou výtahem, zjeví se nám neopakovatelné panorama města. Do daleka a široka jsou vidět červené střechy původních průmyslových objektů, kdysi zpracovávajících chmel a ze střechy každého takového objektu se tyčí vždy dva tovární komíny a to jeden o něco nižší než ten druhý. Tím nižším odcházely zplodiny od sušení a z druhého zplodiny síry. Dnes už se výroba řídí jinými vysoce pokrokovými technologiemi a tak komínové panorama je už jen krásnou vzpomínkou, ale opravdu jedinečnou a zvláštní.

Když v roce 1938 Němci „arizovali“ v pohraničí židovský majetek, představoval Žatec plných 122 položek na seznamu, přičemž uvedené číslo tvořily výhradně jen objekty velké, s menšími byl seznam dvojnásobný. Židé to nikdy neměli v Žatci jednoduché, v roce 1543 zažili první obrovský pogrom, v roce 1650 další. Nástup Němců a zařazení Žatce do Sudet přinesl židovskému obyvatelstvu znovu jen to nejhorší. 9. 11. 1938 o tak zvané „Křišťálové noci“ došlo k vypálení interiéru židovské synagogy, která jen díky pohotovému zákroku žateckých českých hasičů nelehla celá popelem. Druhá světová válka a odsun místních Židů do koncentračních táborů, prakticky z podnikatelského i obyčejného života Žatce, tuto významnou komunitu definitivně odstranily. Válku jich přežila necelá stovka. Němci vybudovali za války v Žatci vojenské letiště, to po porážce Němců sehrálo významnou roli při vzniku státu Izraele. Brzy po druhé světové válce byl ze žateckého letiště organizován vzdušný most Žatec–Bari–Haifa pro převoz zbraní do nového izraelského státu. V okolí vlastního letiště byl prováděn i výcvik izraelských leteckých jednotek.

Na úpadku města po roce 1948 se neuvěřitelným způsobem podílel komunistický režim, město přestalo mít status města okresního a

dokonale ovládali načechráná natrhaných chmelových bobulí při jejich přesypávání z našeho koše do plechové nádoby ocejchované jako jeden větel, takže se míra zdála pak u chmelnicové kontroly zcela v pořádku. Za každý větel jsme u míry získali jakési plechové kolečko, večer jsme si kolečka počítali a jejich počet nahlašovali do vedeného seznamu. Po celou dobu brigády jsme měli k mytí většinou jen studenou vodu a spali jsme ve velkoprostorových omšlých ubytovnách na zemi na slaminicích. S každou třídou jezdili dva učitelé, kteří nás měli, pro naše bezudné a uvolněné chování, plné zuby, ale už nás nemohli známkovat, neboť se na chmel jezdilo v době prázdnin a tak jsme je trvale obcházeli a vítězili nad nimi všude, ve všem a hlavně po večerce. Chátrání se projevovalo i v hospodaření s chmelem, naštěstí si brzy po revoluci znovu do Žatce našel cestu zázrak a zelené zlato opět začalo zářit do všech světových stran. Také pak brzy definitivně přestalo česání chmele levnou studentskou prací a do chmelnic se nasadily stroje. Dnes je už situace taková, že se v samotném Žatci uskladňují zhruba dvě třetiny veškerého vypěstovaného chmele v republice. Znovu jsou naplňovány žoky nebo o něco menší hranoly a pak s označením pěstitelů, chmelové oblasti, odrůdy, ročníku, se opakovaně vítězně

BrouCzech - staronové české pivo

Pošmákněte si v Ontariu na lahodném zlatém ležáku z malého pivovaru v Nové Pace, který je zde od roku 1864

Můžete ho ochutnat v restauraci Praha na Masaryktownu ve Scarborough

K dostání je ve víc jak čtyřiceti prodejnách s pivem od Oshawy až po St. Catharines.

Rovněž v obchodech v Ottawě, Peterborough, Sudbury, Barrie, Collingwoodu, Kitcheneru, Londonu Windsoru a v přilehlých oblastech!

Najděte si váš Beer Store na www.thebeerstore.ca/beers/brouczech-premium-lager a klepněte na "View Locations"

Nyní je snížena cena o 13 % při nákupu 24 láhví o dalších 9%!
Informace o pivovaru: www.novopackepivo.cz

Plzeňské Finále...

Pokračování ze str. 1

právě Svoboda?“ *Snad odpověď zase bude „...ale filmy točí výborně.“* Dodejme, že o této trilogii napíšeme něco v příštím čísle, protože projekce pro tisk by se měla konat v Praze koncem května, čili krátce po uzávěrce tohoto čísla. Na závěr prvního dne byl projekt pěti režisérů podle knihy Mariusze Szczygila *Gottland*, kde popisuje epizody z naší historie. Pět autorů se vrací ke vzniku Baťových závodů, k historii vzniku a zániku Stalinova pomníku a co vše se na tomto místě objevilo od té doby, kdy pomník byl zbourán po Chruševově odhalení kultu osobnosti. Jeden příběh je věnován tragické postavě kolaboranta s každým režimem a paradoxně každým režimem semletým, osudu spisovatele

Z filmu *Gottland*

Eduarda Kirchbergera. V dokumentu můžeme vidět i poslední setkání Lídy Baarové s režisérem Otakarem Vávrou a velkolepé oslavy Vávrových stých narozenin, na kterých nechyběl ani ohňostroj a Václav Klaus. Poslední povídka je věnována studentu, který se po vzoru Jana Palacha upálil v roce 2003. I v této povídce je zmíněn Václav Klaus: *V roce 2003 nahradil Havlův idealismus Klausův pragmatismus. Pro mnoho lidí to znamenalo konec jakékoliv perspektivy.*

Tři filmy na festivalu byly věnované třem signatářům *Charty 77*, třem charismatickým osobnostem, třem hudebníkům: Martě Kubišové, Vratislavu Brabencovi a Svatopluku Karáskovi.

Magický hlas rebelky – Po úspěšném dokumentu Olgy Sommerové o Věře Čáslavské jsme mohli vidět krásný a při tom citlivý film o zpěvačce Martě Kubišové. Vypráví o svém dětství, kdy její tatínek byl internista a o svém mládí, které

Marta Kubišová

prožila v Poděbradech, vypráví o profesionálních začátcích v Pardubicích a o příchodu do Prahy oklikou přes plzeňské divadlo Alfa. Hezky vzpomíná i na působení s Václavem Neckářem a Helenou Vondráčkovou. Zlomem v její kariéře byl rok 1968, v té době byl jejím manželem režisér Jan Němec. Během filmu nikdy nehovoří o něm s hořkostí, ale naopak s pochopením, že pro něho bylo důležité tvořit filmy. Marta Kubišová se spolu s Ladislavem Hejránkem a Jiřím Hájkem stala po smrti profesora Patočky a uvěznění Václava Havla jednou z prvních mluvčích *Charty 77*. Největší radostí pro ni, jak tvrdí, je její dcera Kateřina, která se rovněž ve filmu několikrát objevila. Není bez zajímavosti, že se na filmu podílela kamerou dcera Olgy Sommerové, Olga Špátová. V dokumentu jsou skvělé historické záznamy z šedesátých let. Letos při Finále v Plzni pak bylo setkání, jak s Martou Kubišovou, tak Olgou Sommerovou, nezapomenutelným zážitkem.

Evangelium podle Brabence – Vratislava Brabence jsme mohli v Torontu potkat na Masaryktownu, kde dělal po dobu jednoho roku správce parku. Později se odstěhoval do Britské Kolumbie a nakonec se vrátil do Čech, kde stále hraje se skupinou *Plastic People of Universe*. Brabenec v rozhovoru s redaktorkou Renatou Kalenskou je nekompromisní k jakémukoliv kýči. V jednom okamžiku popisuje, jaké bylo pro něj trauma, když poznával jazz a v tanečních ho učili poskakovat jako ptáčka při rytmu *letkissu*. Zde připomenou jednu historku, která se stala počátkem sedmdesátých let, kdy do pražské Lucerny přijel trumpetista Dizzy Gillespie, který hrál s pokroucenou trubkou otočenou v úhlu pětáctýřiceti stupňů nahoru. Hudebníci již byli na pódiu a konferenciér

Vratislav Brabenec

Hrubeš po vzoru lehké estrádní zábavy začal blbnout s podobnou trumpetou a vyluzovat z ní vysoké tóny jako Dizzy Gillespie. Vypadalo to, jako že se hudebníci zvednou a odejdou a Lucerna se bavila jako při estrádě. Pouze Brabenec v dvanácté řadě nesmiřitelně hvízdal na prsty. Vedle něho seděla jakási blondýna, které se Brabencovo chování nelíbilo. Po chvíli ho začala napomínat: „Chovejte se slušně!“ Brabenec však ve svém protestu pokračoval. Po chvíli blondýna zopakovala své napomenutí. V ten okamžik již nevydržel Brabenec a otočil se k ní s památnou větou: „Milá dámo, jestli si myslíte, že mně můžete říkat, co mohu a co nemohu, tak já vám říkám, že vy mně můžete zase políbit prdel!“ Konferenciér se odporoučel a veliký jazzman mohl začít hrát. O přestávce kdosi přišel za Brabencem a zeptal se ho: „Cos to řekl té Vondráčkové, že byla tak rudá?“ Brabenec opáčil: „Jaké Vondráčkové?“ „No ty ženský, co seděla vedle tebe.“ Tato příhoda vypovídá asi nejlépe o vztahu první a druhé kultury v době normalizace; obě se totiž dokonale mýjely. Dokument ukazuje i Brabencův svérázný humor. Zarputile odmítá odpovídat na otázku, jestli je někdy šťastný. Tvrdí, že to je jako kdyby se ho někdo zeptal, jestli je někdy blběj. Kalenská, které se v tento okamžik nějak nedařil rozhovor, říká: „Vrát' o já jsem z tebe nešťastná, to podle tvé logiky by znamenalo, že nejsem blbá...“ „Vrát'a: „To beru!“ Humorný je také Brabencova meditace nad brabeništěm, či mraveništěm. Naopak asi jako největší hodnotu v lidském životě pokládá Vrát'a odpuštění, v ten okamžik zcela zvažní. Během filmu oba vystupují na vrch Zebín poblíž valdické věznice. Když dojdou nahoru, Kalenská se svěří se svým tajemstvím. Její otec dělal bachaře právě ve Valdčicích, ale byl pro pomoc vězňům později odsouzen a odseděl si dva a půl roku po veřejném procesu v místním kině.

Fenomén underground: Bránil se jen kytarou – Od září loňského roku běží v ČT seriál *Fenomén underground* a jeden z pořadů je věnován evangelickému faráři Svatopluku Karáskovi. Karásek ale není skutečný hudebník a většinou mu někdo musel naladit kytaru, přesto si nalezl svůj výrazový prostor a hlavně dokázal pracovat s textem, takže pronikl i do kritického prostředí androše, jak se říkalo hudebníkům druhé kultury. Nejprve působil jako farář na Hvozdnici u Prahy, později v Novém Městě pod Smrkem, další zastávkou byl kastelánem na hradu Houska, po odejmutí státního souhlasu k výkonu duchovenské služby. V roce 1980 odešel do exilu a působil jako farář v Bonstetten a Curychu. Méně skvělé již bylo jeho politické působení po roce 1989 v českém parlamentu, ale tím se našťestí dokument nezabývá. V dokumentu může český divák vidět i záznamy ze setkání

Svatopluk Karásek

Opus Bonum v Rohru v dolním Bavorsku. Mnohé Karáskovy písně jako *Say No to the Devil* zlidověly. Hlavně na období sedmdesátých a osmdesátých let vzpomínají při projížďce po Vltavě Karáskovi přátelé. *Fenomén underground* lze vyhledat na internetu České televize.

Koláží ze současných Jeseníků je film Miroslava Krobota *Díra u Hanušovic*. Ve vesnici se jakoby zastavil čas. Vše se odehrává v hospodě nebo v kostele. Zde také vyrůstají dvě sestry Maruna a Jaruna, které se starají o svou panovačnou matku. Zatímco Maruna, bývalá učitelka němčiny je pěkná a pohledná, ale nemá mužského, Jaruna sice německy neumí, ale má známost se starším poněkud amortizovaným Němcem v Mnichově, kam se hodlá odstěhovat. Nakonec Maruna zůstává s matkou, ale i do vesnice vnikne kriminální zápletky, která není ani tak důležitá. Pro někoho může být depresivní atmosféra vesnice. Ale co je deprese? Žít na vesnici v Jeseníkách anebo žít v městě ve virtuální realitě se sluchátky na uších?

Díra u Hanušovic: Ta'ana Vilhelmová a Lenka Krobotová

Kromě dokumentů byl zajímavostí druhého dne festivalu i slovenský soutěžní film Juraje Nvoty *Jak jsme hráli čaru*. Je to příběh malého chlapce z vesnice poblíž rakouských hranic, kterého vychovávají dědeček s babičkou, když jeho rodiče počátkem šedesátých let utekli do Rakouska. Příběh se končí příchodem vojsk varšavské smlouvy a odchodem chlapce za rodiči, kam ho odveze dědeček.

Jak jsme hráli čaru

Dalším dobrým slovenským filmem byl snímek Miloslava Luthera *Krok do tmy*. Drama z padesátých let, kdy lékař se nedokáže vyrovnat se svou partyzánskou minulostí a přitom chce žít čestným životem. Na jednu stranu se nechce zkompromitovat s novým režimem, ale zároveň nezvládá svůj osobní život, což ho nakonec dostihne a zničí.

Krok do tmy

Ještě bych zmínil dva slovenské dokumenty: *Vlna vs břeh* od Martina Štrby. Dokument zachycuje generaci slovenských fotografů, kteří přišli studovat na pražskou FAMU. Jelikož byli nezataženi konvenčním pohledem, přinesli do světa fotografie něco nového a průkopnického. Je zde vzpomenu i tragický osud jednoho z nich – Jána Pavlíka, zvaného Džano. Film si odnesl Zlatého ledňáčka za nejlepší dokument.

Nestane se často, že domácí dokument předčí v návštěvnosti hollywoodské thráky. Na Slovensku se to stalo a film *38* skončil na třetím místě. Tragická smrt kapitána slovenské reprezentace Pavla Demity při leteckém neštěstí 7. září 2011 je zde v živé paměti. Autoři dokumentu museli prohlédnout stovky záběrů z NHL, kde Demitra působil. Přitom se mu nepodařilo dosáhnout na Stanley Cup jako jiným hvězdám. Ani umístění Slovenska na MS v Bratislavě a v Košicích

nebylo vítězné. Přesto ho diváci odměnili neutuchajícím potleskem. Kvůli rodině ukončil svoji kariéru v NHL a vrátil se na Slovensko, nakonec se nechal přemluvit, aby ještě jeden rok hrál v ruské KHL, což se mu stalo osudné.

Fotograf Ján Pavlík

Plzeňské Finále není pouze přehlídkou filmů, ale pořadatelé pro návštěvníky připravili i návštěvu kláštera v Kladrubách, který založil kníže Vladislav I. už na počátku 12. století, avšak současná podoba pochází ze století osmnáctého. Nejpozoruhodnější součástí kláštera je barokně-gotický

Pavol Demitra

kostel, na jehož přestavbě se podílel Jan Blažej Santini, který navrhoval i vybavení interiérů. Na úpravách kostela pracovali i sochařští mistři Karel Legát a bratři Asamové, blízcí spolupracovníci Matyáše Bernarda Braunana. Jižně od kostela je starý konvent, na východní straně stará prelatura. Budova nového konventu pochází od Kiliána Ignáce Dienzenhofera (wiki).

Klášter v Kladrubách u Stříbra

Letos podruhé se konalo zakončení festivalu na *Západočeské univerzitě – Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara* a večer byl přenášán Českou televizí – Art. Na tomto festivalu se objevil naposledy v roli ředitele festivalu Ivan Jáchim. A nutno říci, že zanechal za sebou něco, na co se dá navazovat i v budoucnosti.

28. filmový festival Finále proběhl od 26. dubna do 2. května 2015. Doufejme, že i po 29. ročníku budeme moci říci jako pilot v letadle KLM: „So far, so good.“

Aleš Březina – Plzeň

Slivovice pana sklepmistra

Člověka potkávají někdy příhody, které jsou natolik zajímavé, že se o ně chce podělit i s druhými. Z toho důvodu popíši jednu historku, která se stala mému známému a jmenovci Vilémovi, v mé rodné „dědině“ na jihu Slovenska.

Vilo se svou manželkou zašli ke svým přátelům na nedělní besedu a po návratu je doma čekalo velké překvapení. Hned jak otevřeli domovní dveře, nabrali do nosu silnou vůni slivovice.

„Co se děje,“ ptali se oba, téměř současně.

Dcerka je sice už teenager a někdy si pozve k nim své přítelkyně a kamarády, ale nikdy se nestalo, že by se oddávali pití nějakého alkoholu. Je to samozřejmě rodičovská reakce v postoji k svým ratolestem, o něž všichni mají starost a hned je napadne něco nedobrého.

Vstoupili do předsíně, kde každým dalším krokem aroma byla silnější a silnější. Otec šel do obýváku v domnění, že vůně jde odtamtud, ale nic a nikoho tam nenašel. Manželka však šla do kuchyně, odkud hned volala: „Pojď sem, tady je boží dopuštění!“

Hned tam kvapem vykročil a už ve dveřích ho šlehlá ohromná vůně slivovice a zároveň zahlédl mokrou podlahu. Chvilí oba stáli ve dveřích a nechápavě koukali, co se to stalo a co se to děje? Po té oči padly na kuchyňský stůl, na který cosi kapalo ze stropu, kde se kapky tekutiny sbíhaly do nižší polohy, než svou váhou ukápaly na stůl.

„Slivovice!“ Vydechl Vilo. Nedalo mu to však. Chtěl se ujistit. Nabral ze stolu kapalinu na prst a líznul si. „Jo, slivovice kape ze stropu,“ přičemž se zarazil.

Alkoholik by se zaradoval, že mu nebesa posílají shůry slivovici, jako Mojžíšovi manu na poušti. Vilo se však neradoval. Střídavě zíral na kapalinou zmalovaný strop a na stůl, jak dopadající kapky se rozprašovaly a uvolňovaly lahodnou vůni do prostoru kuchyně.

„Kde se to bere?“ Přerušila ticho manželka. Vilo ze svého údivu do této chvíle na nějaký původ či důvod ani nepomyslel, až po otázce mu blesklo hlavou, že z mračen to jistě kapat nebude! Nejspíše je to slivovice z demižonů, které sám uskladnil na půdě.

Jo, dva patnáctilitrové demižony slivovice tam vynesl loňský podzim, hned po vypálení švestek, ale co se s nimi stalo? Kočka nebo jiné zvíře nádobu nemohlo převrhnout, či rozbít a kdo jiný by se na zamčenou půdu mohl dostat. Zvědavost ho hned hnala na půdu. Běžel zjistit, co se tam děje, co se přihodilo?

Rozsvítil světlo a okamžitě zahlédl, že jeden demižon stál na uloženém místě neporušený, ale druhý byl roztržštěný jako po explozi. Srdce se mu rozbušilo. Zda to bylo z utíkání na půdu, nebo z rozrušení z katastrofy, těžko říct. Sedl si vedle na soudek a začal uvažovat, co se jen mohlo stát? Kdyby se nějaký vandal dostal nahoru ke slivovicím, tak rozbije obě nádoby. Proč právě jen ten jeden demižon? Což, ten strop se vymaluje, dům se vyvětrá, ale na vzácnou slivovici, ze švestek z naší vlastní úrody, profesionálně vypálenou na 52%, na tu nebude možné jen tak rychle zapomenout.

Na nic ani nesáhnul, jen s těžkým srdcem sešel dolů, do kuchyně, kde našel ženu sedící na židli, s rukama složenýma, zirájící do neznáma, která zřejmě nemohla strávit celou událost.

Vzalo to docela notný čas, než se Vilo dopátral k pravděpodobnému důvodu nehody. Vzpomněl si, že jeden demižon naplnil více než druhý. Akorát se tam všechno vešlo a zbyl jen malinký prostor mezi slivovicí a špuntem. A tím se to zřejmě stalo! Každý zná ze školy, že běžné teploměry jsou

založeny na tepelné roztažnosti kapalin, proto se do nich dává zbarvený alkohol, který se teplem roztahuje a na stupnici pak ukazuje míru teploty.

Slivovička se také po dlouhém sezení na polici od podzimu, zřejmě protahovala v demižonu přes zimu, až se přihlásilo jaro se sluníčkem, které pěkně rozežhálo celou půdu, na neštěstí také tam uloženou slivovici.

Bohužel zátka, kterou tam dobře zarazil, aby drahocenná vůně při zrání neprchala ven, držela dobře hydraulický tlak tekutiny, tak kam jinam se roztahovat „než vybuchnout!“

Možná, že by se někomu množství slivovice (30 l) pro jednu domácnost mohlo pozdávát trochu moc, proto k tomu podám malé vysvětlení.

Dnešní doba je zcela jiná než za dob sedlačení, chalupaření na vesnicích, kdy v každém „stavení,“ jak se nazývala usedlost, musela být zásoba na zimu. K té zásobě patřilo do sklepa zhruba 200 l vína, 10 -15 l slivovice, soudek kyselého zelí, brambory a do komory několik pytlů mouky. V současnosti už nikdo si takové zásoby nedělá, ale mít zásoby vína a slivovice na vesnicích se nezměnilo ani v dnešní době.

Vilo - pan Moncz, je družstevním sklepmistrem, který se stará o zpracování hroznů a kvalitu vín ve sklepech. Letitý sklep, ve kterém se uchovávají vína, byl vyhloubený koncem 18. století, který dříve sloužil jako farní, do doby kdy komunismus zavedl združstevňování a vyvlastnil sklep. Uvádím osmnácté století, ale datum je přesně určen nad vchodem latinským nápisem „*Tento sklep byl postaven, když na nebi letěla kometa!*“ Byla to Halleyova v roce 1758. O tento sklep se Vilo pečlivě stará. Hlavně o jeho obsah, kde po vinobraní se nachází (mým laickým odhadem), aspoň deset tisíc litrů vína.

Na pozvání sklepmistra tento sklep jsme s manželkou několikrát navštívili. Je vyhloubený do takové hloubky, že teplota ve sklepech se mění s ročním obdobím jen o 1-2 stupně. Klenba je vyložena z cihel, což se ukazuje jen někde. Zbytek je pokrytý zvláštním mechem - plísní, který je měkký natolik, že do něho návštěvníci vtlačují mince s pověrou, že jim ta mince dopomůže k opětné návštěvě. Z tohoto důvodu by se tam našly také kanadské „loonie i toonie,“ které nám s manželkou zajistě pomůžou v budoucnu opět ochutnat několik dobrých vín z „košťěrky“ Viléma.

Právě ty ochutnávky vína vysvětlí skutečnost, že dva demižony slivovice, pan sklepmistr s manželkou sami nevypijí. Nýbrž do jejich proslulého sklepa přijíždějí hosté - ochutnavači z mnoha částí země i světa. Pořádají se hostiny v místnosti nad sklepem. A jak tradice velí, před vínečkem, na dobrý začátek nesmí scházet štamprle slivovičky.

A když už jsem tolik napsal o pánu sklepmistrovi, přidám ještě něco. Zmíním se o nově odrůdě hroznů „Dunaj,“ který pan Moncz s dalšími vinaři vyšlechtili na vinicích Svodína. Víno z této odrůdy dunajských hroznů je tak rudé, že dokáže obarvit do červena sklo láhve.

Množství vína ve sklepech, které jsem uvedl, je však jen malá část sklizně ze 120 ha družstevních vinic (dnes Společnost – s.r.o.). Přebytek hroznů většinou vykoupí Bratislava a víno z nich se už nenazývá „Svodínské“ nýbrž „Pezinocké“!

Vilém A. Kun, Winnipeg

Chtěli byste sledovat a ovládat televizní vysílání z pohodlí vaší pohovky?

The future of IPTV

Za jednu cenu \$28.99 na měsíc máte dvě služby – Kablovka.com i OnlineTV1.com

Česká a Slovenská televize ... jednoduše a bez počítače! ☎ 1-970-300-2044

Uzbekistán

2. část

Hned za uzbeckou pohraniční závorou mě obklopilo aspoň tucet taxikářů a všichni doufali, že to budou zrovna oni, kteří mě do Taškentu povevou. Připadala jsem si pomalu jako na letišti v Praze v dřívějších dobách, kdy jiné cesty nebylo, jak se do centra Prahy dostat. Na rozdíl od Čechů, Uzbekové jsou jednodušší v ceně za odvoz. Teď jen záleželo na mne, do kterého z nich si sednu a budu věřit v bezpečný příjezd do Taškentu. Nakonec jsem si vybrala auto, kde už seděla mladá rodinka s malým dítětem, ale čekali jsme ještě na jednoho dalšího pasažera, taxíci nevyrazí aniž by nebyli plně obsazeni. Jet sólo by znamenalo zaplatit za další volná místa. Autobusy do Taškentu po této cestě plně zatáček nejezdí. Seděla jsem opět vedle řidiče, který tentokrát rusky neznal ani slovo, ale měla jsem možnost hovořit s mladíkem, který pracoval v Rusku. Jeho žena byla Kyrgyzska, a on zrovna přiletěl domů na návštěvu. Jak jsem se z rozhovoru s ním dozvěděla, tak pro Uzbeky je prý snadné a bez problémů tam zaměstnání dostat a hodně Uzbeků to tak běžně dělá. Menší auto, pět dospělých a malé dítě, velké pohodlí to rozhodně nebylo. Zprvu jsme projížděli Fergánským údolím směrem Andijon, které mi jako údolí sice nepřipadalo, spíše taková jako široká plochá mísa, kde obruba – hory (Tian Shan na sever a Pamir Alay na jih) – byly vidět až daleko v dáli. No a samozřejmě, když jsme projížděli úrodným zemědělským krajem a kde poupatá na jabloních se již otevírala, řidič cestou u malého trhu zastavil, koupit si ta nejlepší a nejchutnější jablka, jak tvrdil. Byla to pravda, sice jsem si nekoupila košík jako on, ale aspoň pár na ochutnání a mohu potvrdit, že chutnala výborně. Koupila jsem si i chleba a ten jsem podle uzbeckého zvyku roztrhala na větší kousky a všem ve voze nabídla.

Přijeli jsme do města Andijon, kde se v roce 2005 smutně vepsalo do historie, tzv. *Andijonské krveprolití*. V oblasti Fergánského údolí žije přes 8 milionů obyvatel a z 90% to jsou etničtí Uzbekové, kteří měli silný vliv na otázky v uzbecké politice, ekonomii i náboženství. Toto území bylo v historii také svědkem různých politických vzpour, ať to bylo proti carovi, nebo později pak i proti komunistům. V devadesátých letech minulého století se tady zrodil islámský extremismus (Islamic extremism) - *Akramiya* - ve Střední Asii. President Karimov se snažil brutální cestou extremisty zneškodnit, až vše nakonec vyvrcholilo 13. května 2005 a jak jsem slyšela, tak jen vzpomínka na onen den je stále hrůznou noční můrou pro mnohé zdejší obyvatele. Ke krveprolití došlo, když dvacet čtyři vlivných místních byznysmenů – podnikatelů - bylo nařčeno, že jsou členy oné islámské extremistické skupiny, která je uzbeckou vládou zakázána. Skupina jejich přátel vrhla do vězení, kde byli drženi, zatím co na náměstí se mezitím už zformovala masivní, ale klidná manifestace. Státní aparát samozřejmě odpověděly a během pár hodin skoro tisíc civilistů bylo zabito. Přesná čísla nebyla nikdy známa. Mezinárodní odsouzení následovalo. Spojené státy odmítly nadále finančně pomáhat, to podnítilo pak následné vyhoštění amerických vojenských jednotek ze strategických leteckých základů, žurnalisté, reportéři i nezávislí novináři byli vyhoštěni a případný další jejich vstup zakázán. (Toto platí až do dnešní doby, je velice obtížné komunikovat od médií dostat povolení ke vstupu.) Ale jak víme, čas hojí

bolítku, tak i vztah se Západem se časem vylepšil a od roku 2009 Spojené státy už mají opět povoleno převážet Uzbekistánem své zásoby do Afghánistánu. Můj mobilní telefon, který nosím sebou, abych rodině dala vědět, kde se právě nacházím, mi přestal fungovat už v Oši a bylo tomu tak po celou dobu mého pobytu u Uzbeků. Silně kontrolovaný politický stát, ale jeho obyvatelé velmi přátelští a pohostinní. Každý návštěvník je povinen se

přihlásit v místě pobytu na policii. Většina hotelů to udělá automaticky, ví se tak o každém našem kroku!

Pokračovali jsme dál a za Andijonem jsme se dostali opět do hor, také vysokých přes tři tisíce metrů, můj fotoaparát byl opět v činnosti, ale za pár minut jsem byla upozorněna mými spolecestujícími, že v této oblasti je zákaz fotografování. Cedulí jsem si pak dodatečně všimla, visely na každém sloupě. Projížděli jsme totiž vojenskou zónou, vojáků bylo plno všude, dvakrát nás i zastavili a kontrolovali. Nejdříve tuto základnu používali Rusové k náletům do Afghánistánu, potom sloužila Američanům, jak mi sdělil mladý muž v autě. Ještě něčím se tato pouť do Taškentu vyznačovala a sice množstvím tunelů, kterými jsme projížděli. Takže, bohužel, fotky z této stovky kilometrů žádné nemám. Taškent se blížil, z malých dědin vyrůstala industriální městečka, namísto zeleně bylo stále více a více vidět průmyslové budovy a hlavně sloupky s elektrickým vedením. Než jsme dojeli do cíle, tak jsme se zastavili v typické uzbecké restauraci na jídle. To byla další velká podívaná pro mne! Obrovské dvě haly plné stolů a všude plno strážníků (byla neděle) a pomalu stejné množství i obsluhujícího personálu. Podnosy plné s jídlem bylo vidět nad hlavami, kam jsem se podívala, ale nezapomenala jsem ani jedinkrát nějakou kolizi. Stoly byly čtyřhranné, okolo nich velmi široké lavice pokryté perským kobercem, takže se u jídla nesedělo s nohama dolů, jak je našim zvykem, ale sedělo se na lavici s nohama pod sebou. Zřejmě tu není rozšířena artritida kolen, to by je pak nemohli tak snadno ohýbat! Pro nás našli normální stůl se židlemi, nevím, zda-li to bylo kvůli mě a nebo už nebylo prázdných lavic. Tyto společné nedělní večere patří k jejich tradičním zvyklostem a není to jen jednochodová záležitost, ale čaj se pije, jí se i beseduje několik hodin. Na předměstí Taškentu jsem byla posazena do jiného taxíku –

městského – a řidič se mnou pak jel celým městem. Zprvu jsem si myslela, že to je bonusová prohlídka města, ale pak mi sdělil, že udanou adresu nemůže najít. (Na GPS asi určitě peněz nemá). Vybrala jsem si ubytování ve staré části města a jak se ukázalo, s rozvětvenými uličkami a nesnadnou orientací. To jsem samozřejmě druhý den zjistila i já, když jsem vyšla na první vycházku městem. Modrá omítka, správné číslo, i jméno ubytovny souhlasí a tak konečně si budu moci zout své *pohory*! Jak málo stačí k tomu cítit v duši blaho! Vrata se otevřela a já se octla na krásném čtvercovém dvoře s květinovými záhony i místem k posezení. Nechyběla ani šňůra na prádlo s pověšenými ponožkami a ručníky, známka toho, že tu nocují *batůžkáři*. Ložnice byly po obou stranách dvora. Pan domácí i syn byli v pilné práci s opravami, ale hlavně s natíráním a malováním, než nastane hlavní sezona. Spala jsem v hezkém čerstvě vybieleném pokojíčku s velkými okny, která byla otevřena dokofán celou noc, jinak by se tu spát nedalo. Až příště zase se někde budu zajímat o ubytování, tak se hned zeptám, jestli náhodou nemalují. Byla jsem ale dost utrmácena z cesty, sprcha, pan domácí přinesl čaj, takže jsem si vlezla do spacáku, přikryla ještě dekou – večery byly chladné – a dočkala jsem se v pohodě rána.

Hlavní město Taškent má přes dva miliony a rozbíhá se do všech směrů. Jedna jeho púlka je *ruská*, nově postavena s veškerými vládními budovami a institucemi vysoké vážnosti, širokými bulváry, i krásnou parkovou romantikou. Procházka touto částí města přesvědčivě svědčí tomu, kdo tu stavěl. Druhá jeho část je unavené uzbecké staré město s chomoutem spleťtých uliček, maltou nahozenými stěnami domů se dvory uvnitř, bazary hemžící se živými tvory i nabídkou zboží a směsí vůní, mešity i drobné občůdky. Potkáte zde tradičně oděné obchodníky tlačící káru se zbožím před sebou, uslyšíte volání k modlitbě. Mně se zde velmi líbilo, právě kvůli nim. Město je fascinující mechanici protikladů s dlouhou a zajímavou historií. Jeden den jsem šla po širokém bulváru, obdivovala zajímavou velkolepu, až skoro abstraktivní architekturu vládních budov, seděla pod kašany se šálkem kávy v moderní kavárně, nakoupila si denní zásoby v *západním* stylu velkoobchodu a všude bylo volno, měla jsem pocit velkého prostoru kolem sebe. I když lidé chodili, auta jezdila, nezavadila jsem tělem o člověka. Přechody široké, parky líbivé a vkusně upraveny, lavičky držely pohromadě. Kolikrát se mi ale zdálo, že jdu a jdu a pořad tam ještě nejsem... např. jedna z hlavních tepen města, Navoi Blvd., je přes deset km dlouhá a tak jsem tam našlapala i hodně jarních km. Vízum jsem měla ale na krátkou dobu, čas je drahocenný, tak jsem začala používat i metro. Bydlela jsem přímo ve staré části města, kousíček od Chorsu Bazaar, kde je i stanice metra a také kousek od historických památek. Trh je největším ve městě. Miluji bazary, ty jsou pro mne pohledem do srdce i duše lidí, do společnosti navštívené země. Pozorovat trhově hemžení je pro mne to nejlepší televizní představení. Na rozdíl od širokých ruských bulvárů, spleťtá a uzounké uličky nedávají moc prostoru. Cítila jsem se zde stísněná, vklíněna mezi omítnutými domy, ale obejmula mě historie města i lidí.

Pokračování příště.

Nad'a Humlová, květen 2015

Ohlédnutí

Někdy před měsícem jsem měl pocit, že jsem se u hřbitovních vrat ve Skúrách (ale při tom jsem byl v Torontu) se setkal s pěti dobrými přáteli k vážné diskusi. Poněvadž jsem ve věku, kdy si myslím, že některé věci, které se staly, ale ve skutečnosti se nestaly, ale jsou poněkud vyvozeným produktem mého podvědomí, ale na druhé straně dojem, který ve mně zůstal, se zdá být věrohodný, tvářím se jako by k ohlédnutí opravdu došlo.

Sešlo se nás pět: Antonie Laníková-Gabánková, Jan Matějovič, John Morawetz, Antonín Leopold a Ladislav Křivánek. Každý odjinud: Antonie Gabánková z Vancouveru, Jan Matějovič a John Morawetz z Toronta, Antonín Leopold ze Slaného, Lád'a Křivánek z Montrealu.

O co šlo? Všichni už jsme byli v letech, kdy bychom neměli mít právo ostře protestovat, kdyby si pro nás z druhé strany vzkázali. Ale my jsme si nějak mysleli, že by mohlo být zajímavé a dokonce povznášející, kdyby si lidé svůj odchod z tohoto světa rozhodovali dohodou.

Všichni jsme byli v letech (až na Lád'u), kdy se občas dáme slyšet, že bychom se nezlobili, kdybychom se ráno nevzbudili... Ale když se vzbudíme, nijak si nestěžujeme, pokud nás celkem nic nebolí. A tak jsme se s určováním pořadí našeho odchodu z této planety daleko nedostali. Zřejmě si to vzal na starost někdo jiný a krátce po té, co jsme se – alespoň v mé představě - setkali, začali jsme se vytrácet.

První: Jan Matějovič, jehož jsme my, kteří se občas účastníme mše v kostele sv. Václava v Torontu, pokaždé viděli asistovat při mši, umřel první. Žil plodný úspěšný život. Vybudoval podnik, pokračuje v něm jeho rodina. Patřil mezi nejštědřejší dárce nejen kostelu, ale i jedincům a organizacím (včetně Torontské univerzity). Velmi úspěšní lidé obvykle nejsou pokorní. Jak jsem ho poznal, Jan Matějovič pokorný byl.

Druhé: Poněvadž jsem v době, kdy jsme se začali vytrácet, začal flirtovat s nemocnicemi, mnoho pohřbů těchto mých přátel jsem se nezúčastnil. To jsem se dozvěděl o životě i smrti Antonie Gabánkové, která - jako její manžel Josef - obohatila galérie nejméně dvou kontinentů svými obrazy, a stejně tak činí její dcera Marie. S Antonii Gabánkovou jsem se setkal snad jen jednou, a to v torontském domově její dcery. Udělala na mě velký dojem.

Třetí: John (Jan) Morawetz - úspěšný člen úspěšné české rodiny. Janův otec Richard Morawetz

byl spolupracovníkem T. G. Masaryka a jedním ze zakladatelů českého průmyslu. Janův bratr Oskar byl jedním z nejslavnějších hudebních skladatelů - inspiroval svými skladbami věnovanými hrdince protinacistického odporu dva nejskvělejší cellisty své doby. Jeho pohřbu jsem se zúčastnil. Janova pohřbu jsem se zúčastnit nemohl. Patřil k nešťastnějším lidem, které jsem poznal - svým laděním, svým osudem, byl šťastně ženat a jeho rodina úspěšně pokračuje v podnikání.

Čtvrté: Ladislav Křivánek. Znal jsem ho jen málo, ale byl mi sympatický, snažil se docela úspěšně zachytit život své montréalské komunity. Škoda, že jsme se nepoznali víc. Ale znal jsem ho natolik, abych se ohlédnout chtěl.

Páté: Antonín Leopold. Poznali jsme se na začátku Pražského jara, kdy jsem byl kanadskými krajany poslán, abych se podíval, co se v naší rodné zemi děje. Antonín Leopold učil na slánském reálném gymnáziu Václava Beneše Třebízského (naš Milan Kroupa tam chodil o 18 let později nežli já). Antonín dal dohromady knihovnu tak rozsáhlou, že pro ni na gymnáziu už nebylo místo. Teď se jí ujal jeho syn.

Byl to dopis Leopoldova syna Luboše, který mne vrátil na vesnické hřbitovy vesnických předků, který mi připomněl bolest rozchodu s někým, kdo je nám drahý. Lubošův dopis popisuje pohřeb, který se konal na venkovském hřbitově v Malikovicích, kde se Lubošův tatínek narodil a byl pohřben: *Hřbitov měl v podvečer úžasnou atmosféru. Příroda měla po zimě nádherné zbarvení - na západě zářila teplá záře slunka, dole v údolí se leskla v rybníku jasná modrá obloha, východní straně vévodil kostel s nově pozlaceným křížem (odtud můj otec pochovával svého otce) a budova jeho malé základní školy.*

Stál jsem tam dlouho na hrobě otcových předků v podvečerním oparu, bylo tak kolem nuly, kolem absolutní ticho a já se díval přes hřbitovní plot na hvězdu a vychutnával ten rabasovský motiv a měl jsem přítomný pocit, že se díváme na rodnou ves spolu. Už jsem neměl mokré oči: „bylo to celkem usmíření s přírodou a se vším“. Stál jsem tam s Lubošem a ten malikovský hřbitůvek nebo ten skúřský anebo netovický se mi zdál tak moc jiný nežli ty kanadské.

Josef Čermák

Bitva v Bílých Karpatech

Místo děje: útulná hospoda v příhraniční moravské dědině. Za kopcem je už Slovensko. Čas děje: mistrovství světa v hokeji. Za kopcem už fandí jinému praporu, jinému týmu. Na u stropu zavěšené obrazovce televizoru se právě odehrává zápas té naší, tedy české skupiny, ale místní štamgasty to skoro vůbec nezajímá. A to přesto, že zápas je napínavý, zkrátka pořádné drama na ledě. Národní barvy aktérů však patří zemím nesmírně vzdáleným. Zemím, kde kromě hokeje, umí hrát hry i na občanskou společnost, demokracii a politickou kulturu vůbec. Avšak tady jde jen o to, jak dostat ten černý kotouč do soupeřovy branky. A je to velké trápení pro oba týmy. Nakonec, po prodloužení, jsou úspěšnější favorizovaní Švédové, ale jejich švýcarští protivníci mohou být pyšní, že neprodali svou kůži zadarmo. Vtažen do tohoto nervy drásajícího souboje zapomínám i na zápisky do svého před sebou otevřeného cestovního notesu, ba dokonce na pití piva značky Radegast, kterážto dobyla hospody v této části Bílých Karpat. Mimochodem, na desítku docela ujde.

„Tak jak hrajou?“ přisedne si ke stolu, naproti mně a zády k televizní záři, dobře živěný šedesátník. O hokej mu zjevně vůbec nejde.

„Co tu děláš?“ zeptá se přímo a tak nějak neutrálně v narážce na moji cizorodost. Všichni ostatní se tu znají. Každý o každém všechno ví, možná, že i každý na každého všechno ví. Jenom tehle přichází s baťohem zůstává takový nepopsaný list papíru. A o ten papír tu jde především. Doslova.

„Co píšeš?“ Tazatel přechází rychle k ústřednímu bodu jeho zájmu. Tón jeho hlasu se změnil. Ach jo, znám to ze zkušenosti, většinou tu nejde o pouhou zvědavost. Některé typy zkrátka dráždí, když si někdo něco zapisuje v jejich přítomnosti a oni nevědí co. V jejich bujně fantazii to zaručeně je o nich a proti nim. Tahle utkvělá představitivost musí mít silu vola, když dokáže v krátkosti vyvolat nejen pocitovou zášť, ale i vyprovokovat člověka ke konfrontaci vůči neznámému. Znáš to ze zkušenosti. Přemýšlím, nakolik to svědčí o síle psaného slova, nakolik zde coby spouštěč působí alkohol, nakolik nějaké paranoidní sklony, nebo třeba jen zvýšená nedůvěra vůči cizincům a odlišnosti, řekněme, v životním stylu.

„Ty tu nejseš jen tak, že?“ muž přechází z jednoduchých vět na složitější. Ale jen nakrátko.

„Co jsi? Co umíš? Čím se zabýváš?“ střílí otázky můj vyšetřovatel. V masité neoholené tváři je patrné stoupající napětí. Husté, černé, stříbrem prokvetlé obočí dodává jeho výrazu přísnost. Navíc mhouří oči. Hadí oči. Připomíná mi moderátora z pořadu „Chcete být milionářem?“.

Ústřední postavu, která má za úkol stále udržovat napětí a atmosféru tajemnosti.

„Jsem turista. Jsem jenom turista,“ odpovím co nejstručněji. Nemám chuť se s tímhle nezvaným spolustolovníkem bavit. Doufám, že ho moje rezervovanost co nejdříve odradí, a já budu zase moci sledovat probíhající hokejovou bitvu. Bohužel. Stane se přesně opak. Zřejmě pochopil, že naše konverzace je příliš jednostranná a že je potřeba to napravit.

„Já jsem bohatý člověk, víš? Jsem podnikatel. Vydělávám sto tisíc měsíčně, víš?“

„A co s tím?“ pokrčím rameny. Jasně, neokouzlit mě, ale přeci jen mě začíná trochu zajímat, a tak se zapojím.

„Mě připadáte spíš jako vyšetřovatel.“

„Ehm, to ne, ale dotáhl jsem to na majora. Major v záloze, jestli víš, co to znamená.“

„Á, soudruh major.“ Proti soudruhu se ohradí, ale ne zas nějak kategoricky. Tak mu to zůstane.

„Tak to budete vědět, tady v lese mají památník nějakí američtí letci.“

„Jo, devět Američanů. Jedno letadlo.“

„Tý jo! Vy jste je sestřelili?“

„Jseš blbej!“ chytá se soudruh major za hlavu.

„Tak komunisti?“ kuji železo dokud je žhavé. A majora fakt chytá amok.

„Ježíši, ty seš blbej. - Němci! Němci přece!“

„Jaký Němci? Tady a Němci?“

Soudruh major už nervově nevydrží.

„Umíš vůbec číst a psát?!“ zařve ve stoje nad mým zápisníkem, a pak divoce rozkládá rukama a burácí na celou hospodu, jak jsem blbej.

Pravda, trochu jsem to vyhrotil, ale chtěl jsem mu ještě vysvětlit, že nás to ve škole neučili. Nedal mi šanci. Takže v závěru to bylo přinejmenším stejně napínavé jako v oně zmiňované hokejové bitvě Švédsko – Švýcarsko. Rozdíl tu však byl. Podle mě to mezi námi skončilo plichtou. Já jsem přišel o možnost, že by mi soudruh major zaplatil celou moji večerní útratu, jak nabízel, a on už se zase nikdy nedozví, co je zvěčněno v mém cestovním zápisníčku.

Miroslav Petr - květen '15

Letecké srdce - Šanov

Fiddler's Dell Bar & Grill

Fully Licensed

Family owned & operated since 1954

European & Canadian Cuisine

Slovak and Szegedin Goulash with Dumplings,
Fried Cheese, Schnitzel, Jaeger Schnitzel,
Chicken Paprikash, Perogies,
and many more items on the menu.

Sun. Mon. Wed. Wings Night & Daily Specials

20 Domestic & Imported Beers on Tap.
Pilsner Urquell, Czechvar.

Watch all Sporting Events on 6 TVs.
Heated Patio with TV.

781 Annette Street @ Jane Street
Toronto ON M6S 2E4
Jozef Karol Tel. 416 767 8882

PORTRÉTY, KRESBY, OLEJOMALBY, KOLÁŽE

Ashley

MARIA GABÁNKOVÁ

TEL.: (416) 535-8063

www.paintinggalleries.net

e-mail: gabankova@paintinggalleries.net

Američtější než Američan

Je velmi obtížné psát o kontroverzním dění ve Spojených státech, ať už je to stále narůstající vlna mladých lidí zavražděných policisty hlavně na základě barvy pleti, věznění Chelsea Manningové a pronásledování Edwarda Snowdena, nebo snahy křesťanské pravice pod rouškou „náboženské svobody“ otevírat dveře diskriminaci menšin popř. další věci. Je obtížné zabývat se těmito problémy v prostředí, kde se nadšeně a s vlaječkami vítají obrněné transportéry a kde se o tom – když jde o transportéry americké – mluví jako o „přiznání se k hodnotám pravdy, svobody, demokracie, práva a spravedlnosti“ (viz článek Michala Šimka na webu Moderní dějiny). Člověk, který se o dění ve Spojených státech zajímá a chce na jeho konkrétní aspekty kriticky upozorňovat, se dostává do zvláštní pasti – v atmosféře studené války, ze všech stran živěné médií a teoretiky toho nebo onoho zaměření, jsou náhle i velmi jednoduchá sdělení jakoby nesrozumitelná. Nebo se spíš každé takové sdělení ihned zachytí do zvláštního logického systému, který má vlastní pravidla. Zmínit se o čemkoli, co zpochybňuje výsadní postavení Spojených států jako říše „pravdy, svobody, demokracie, práva a spravedlnosti“, znamená v tomto logickém systému v horším případě milovat Putina nebo být placen Kremlem, v lepším případě nevědomky napomáhat „nepříteli“. Případně následuje ironická poznámka ve smyslu: „Aha, takže tobě přijde, že v Rusku je to lepší?“ Nepřijde. Ale o to vůbec nejde. Tento spletenec logických omylů, kde najednou nelze psát o A, aniž by se člověk zároveň implicitně vyjadřoval k B, znemožňuje jakoukoli debatu a úplně nekontroverzní a samozřejmé výroky („Barva pleti ve Spojených státech má zásadní vliv na to, jak s člověkem zachází policie“) úplně bezděčně končí v pařátech ideologického boje. V České republice si prostě musíme

vybrat. Buď milujeme Ameriku, nebo jsme Přátelé Ruska. Milovat Ameriku znamená nic nekritizovat a občas napsat něco o tom, jak sovětští vojáci v roce 1945 v Československu byli vlastně taky zlí (jako všichni Rusové). Patřit mezi Přátelé Ruska se mi ale nechce rozhodně, i když Dostojevského mám rád. Ve Spojených státech je to v tomhle ohledu jiné. Člověk tam nemusí přemýšlet o tom, jestli by žil raději ve Spojených státech nebo v Rusku, protože už žije ve Spojených státech. Vidí problémy a nespravedlnost ve svém okolí a Rusko jej vlastně vůbec nemusí zajímat. *Pussy Riot*, které z Ruska do Spojených státech odešly především proto, že ve Spojených státech to opravdu je v mnoha ohledech lepší, napsaly svou první píseň v angličtině o smrti Erica Garnera. Není to oslava země „pravdy, svobody, demokracie, práva a spravedlnosti“, ale reakce na děsivou vraždu. Za prodej nekolkovaných cigaret byl mladý Afroameričan Eric Garner v New Yorku uškrčen policistou, i když několikrát za sebou zoufale opakoval, že nemůže dýchat. Jeho poslední slova „I can't breathe“ se pak i pro svůj symbolický význam stala heslem protestního hnutí a také názvem oné písně *Pussy Riot*. Subjektívni zkušenost mnoha Američanů má velmi daleko k životu v říši dobra. Jejich Spojené státy mají málo společného se Spojenými státy Michala Šimka, Jana Macháčka nebo Martina Fendrycha. A, co je důležité, nebojí se být kritičtí, nebojí se demonstrovat, nebojí se mluvit a psát o tom, co jim v jejich společnosti vadí. A, co je možná ještě důležitější, americká společnost to přijímá. Nemlátí je po hlavě Putinem, ale naslouchá jim. Renomované americké deníky – snad s výjimkou těch vyostřeně pravicových – se problematikou a zneklidňujícím aspektem života ve Spojených státech ve vši vážnosti věnují. A není to protiamerická propaganda.

Ani já nedělám protiamerickou propagandu. Nakonec, jak jsem kohosi upozornil v nějaké debatě na internetu, se těmi věcmi zabývám

hlavně proto, že mám Ameriku rád a zajímá mě, co se tam děje. Těšilo by mě, kdyby česká veřejná debata byla různým názorům na dění ve Spojených státech otevřená aspoň tak jako ta americká. Samozřejmě se nabízí otázka, proč do těch věcí vůbec rýpat, proč se zabývat problémy americké společnosti. Není to prostě věc Američanů, ať si to vyřeší? Ano a ne. Američané jsou našimi spojenci – i vojenskými, jak jsme si nedávno velmi názorně připomínali. Osobně mě to těší. O to důležitější mi ale přijde usilovat o spravedlnost tam, kde to má smysl. Pokud tvoříme dohromady se Spojenými státy a dalšími zeměmi společenství, které nás nějakým způsobem těší a které pokládáme za smysluplné, musí být v rámci tohoto společenství možné vyjadřovat pochybnosti, kritizovat, zabývat se závažnými problémy. Pokud nám skutečně záleží na hodnotách svobody, demokracie a spravedlnosti a nejsou to jen hesla, kterými chceme pro změnu mlátit po hlavě zase Putina, musíme se zabývat jejich obsahem a hlasitě se ozývat vždy, když jsou tyto hodnoty – třeba paradoxně jakoby ve jménu svého zachování – v ohrožení. Kritizovat dění ve Spojených státech neznamená nutně být protiamerický. Naopak to může znamenat – a v mém případě znamená – starost o hodnoty, které Spojené státy skutečně dějinně reprezentují. Záleží přeci především na těch hodnotách a nikoli na tom, kdo zrovna má nebo nemá pravdu... a jestli náhodou nevědomky nenahrává Putinovi.

Jan Škrob – Protestant 4/2015

Nespravedlivá historie

Jméno Jana Rafaje zřejmě nevstoupí do učebnic dějepisu, či do teologických učebnic nebo filosofických slovníků. Málokdo dnes ví, že byl jedním z nejradiálnějších studentů na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě, jedním z těch, kteří určovali teologické myšlení v sedmdesátých letech, že to byl průkopník evangelického disentu, který vyústil v pozdějším seskupení evangelických signatářů Chartu 77. Během prvního ročníku studia na teologické fakultě jsem se s ním mnoho neznal. Náhoda tomu chtěla, že jsme se sešli v druhém ročníku v jedné cimfe spolu s Janem Kozlíkem a Jozsi Szaszákem. Ředitel semináře Jan Milič Lochman chtěl, abychom jeden rok bydleli po čtyřech a aby každý z nás bydlel alespoň rok se studentem maďarské národnosti, tím byl Szaszák a studentem z prvního ročníku, tím byl pro změnu Jan Kozlík, ačkoliv byl vlastně starší než já. Všichni tři – já Rafaj a Kozlík jsme vyrůstali bez matky a neabsolvovali jsme Střední všeobecně vzdělávací školu, jako většina studentů, ale nějakou průmyslovku. O Rafajovi dokonce legendy tvrdí, že dělal rysy v rychlíku z Plzně do Brna, kam chodil na školu při zaměstnání.

Potkali jsme se tedy v roce 1969 na podzim, kdy vrcholila normalizace a Rafaj měl velký vzor v Martinu Lutheru-Kingovi. Občas sice obrátil příjmení a říkal zkráceně King-Luther, ale jeho myšlenky znal perfektně a dokázal je praktikovat již 7. listopadu 1968, když jsme vyrazili do ulic. 28. října ještě vše proběhlo docela pokojně a když demonstranti zpívali hymnu, policajti salutovali. Pár dnů na to byly již první protiokupační demonstrace v Praze. Rafaj, když viděl, jak příslušníci VB vedou a mlátí nějakého bezbranného člověka, zařval na celou ulici: „Nechte ho, když se nebrání!“ Okamžitě se na něj jako sršni vrhli příslušníci VB a začali ho mlátit. Honza se však nevdal, vytáhl občanský průkaz a žádal rozběsněné příslušníky, aby se mu legitimovali. Jeho taktika měla úspěch. Pustili ho.

Já, který jsem chtěl být jen symbolicky v akci a žádal jsem, aby ho pustili se slovy: „Pusťte ho!“ jsem byl zatčen nadstrážmistrem Zámečnickem, který byl zřejmě nahluchlý a slyšel: „Gestapo!“ a šoupl mne do již připraveného roburu a odvezli mne na fízlaru do Benediktské ulice.

Tak jsem absolvoval svůj první soud. Jan Rafaj mne však neopustil a u soudu svědčil v můj prospěch. V době konání soudu museli dva svědci nadstrážmistr Zámečnick a Jan Rafaj zůstat venku. K soudní síni přišla nějaká stařenka. Jedna z těch, které si zpestřovaly nudný život, buď v krematoriu nebo u soudu a ptala se, co se v soudní místnosti na

Ovocném trhu děje. Rafaj jí to okamžitě vysvětlil: „Soudí nevinného studenta za demonstraci 7. listopadu!“ Ve stejný okamžik vyskočil nadstrážmistr Zámečnick: „Jakého nevinného, já jsem ho zatýkal!“ a došlo ke konfliktu mezi svědky na chodbě soudu. Nakonec měl Zámečnick ve výpovědi tolik rozporů a soudy v únoru 1969 ještě nebyly pod kontrolou státní moci, takže mne osvobodili.

Další akce byla asi o dva měsíce později. Konala se před velvyslanectvím NDR, které sídlilo vedle Národního divadla. Tehdy se demonstrovalo proti Ulbrichtovým pochopům, kteří vydali čtyři burmské studenty do rukou totality, možná na smrt. Tehdy se nás sešla hrstka. Za to tam bylo asi deset policejních autobusů. Když nás perlustrovali, vymluvili jsme se, že čekáme na tramvaj. Konečně se rozvinul transparent a vydali jsme k velvyslanectví. Ve stejný okamžik vystartovali příslušníci VB. Nastalo vyjednávání. Nakonec povolili dvěma demonstrantům předat petici. Jeden z těch dvou byl Jan Rafaj. Nepochodili, velvyslanectví NDR petici nepřijalo.

Přistřovalo se a Jan Rafaj byl mezi zatčenými 21. srpna 1969. Když došlo k prvnímu procesu s *trockisty*, (to již se formovala jakási opozice: Petr Uhl, Petruška Šustrová, Ivan Dejmal, Jarda Suk...) Rafaj po vzoru Andreje Sacharova čekal každé ráno před soudní místností, aby vyjádřil solidaritu. Mnohdy tam byl sám, jindy nás bylo víc. Tehdy se seznámil s mnohými aktivisty, s Rudolfem Slánským, bratry Šlingovými. Poprvé jsme viděli v akci doktora Motejla.

I v osobním životě byl nekompromisní. Jednou přišli do bohosloveckého semináře nějací Rómové a chtěli, jestli by jim nepůjčil magnetofón. Beze všeho vzal moji B4 a zapůjčil jim ho. Když jsem se večer vrátil a nesměle jsem proti tomuto počínu protestoval, pravil, že jsem stejný rasista jako ti ostatní. Zmlkl jsem. Jan Rafaj měl pravdu. Rómové magnetofón vrátili, ale byl nepojízdný. Oprava stála 1000 Kč, ale Jan Rafaj šel na prázdnirovou brigádu a peníze na opravu vydělal.

Před ukončením bohoslovecké fakulty ještě čelil fakultnímu normalizátorovi děkanovi F. M. Dobiášovi, který z něho měl hysterický záchvat. Ukončil KEBF, ale normalizace pokračovala. Pokoušel se získat vikářské místo ve sboru v Libštátě, ale krajský církevní tajemník mu nedal souhlas. Působil nějakou dobu jako laický kazatel, pracoval v Kovoslužbě, hrál fotbal za místní klub. Jednoho dne dostal zprávu, že jeho bratr tragicky zahynul. Zabalil kufr a jel se starat o tři sirotky do Frýdlantu nad Ostravicí. Velký kritik, těžký skeptik, saxofonista od *Plastic People of the Universe* Vratislav Brabenec mně jednou řekl, že nikdo pro něj na bohoslovecké fakultě neznamenal víc než právě Jan Rafaj.

Od té doby, kdy odešel z Libštátu, jsem ho viděl jednou nebo dvakrát v osmdesátých letech. Pak jsem odešel do exilu pro změnu já a ztratili jsme spolu kontakt. Až letos počátkem května jsem dostal oznámení, že Jan Rafaj zemřel po delší nemoci 3. května 2015.

Historie je někdy nespravedlivá...

Aleš Březina

O Niagaře

Tady je moje kapka do mlýna: Po přečtení zajímavého článku o Niagaře od paní Humlové nemohu odolat zmínit několik vzpomínek souvisejících s článkem. Dopisoval jsem si přemožitelem lamanšského kanálu Františkem Venclovským, který byl mým nadřízeným během mé vojenské služby v Československu. Svěřil se mně se svým plánem přeplavat řeku Niagaru velmi blízko pod vodopádem. Znal nebezpečí virů a zjišťoval si jejich umístění.

Chtěl jsem mu zajistit přiměřenou publicitu (kameraman, novinář, následná beseda na Masaryktownu), ale k tomu už nedošlo. Jeho manželka mě dopisem informovala, že František po srdeční zástavě zemřel.

Také mně zaslala velké množství korespondence, kterou nastřádal v rámci přípravy na svůj výlet.

L. Brehovský – Burlington

Slovenský Evanjelický Zbor Svätého Pavla v Toronte

a
Stolnotenisevý Klub Sv. Pavla

Vás srdečne pozýva na

Stolno-tenisový turnaj o Pohár Martina Luthera

Podujatie sa uskutoční v sobotu

13. júna 2015 o 13:00

v hale Slovenskej evanjelickej cirkvi

Sv. Pavla v Toronte na 1424 Davenport Road, Toronto

Obliečenie: nie biele, žlté a oranžové. Obuv: nezanechávajúca čiary.

Startovné: \$10

Informácie a registrácia:

Peter Ostrihoň, tel: 647-607 0905

E-mail: postrihon@yahoo.ca

Plzeň mistrem Smutek v Hradci a v Budějovicích

O mistru ligy rozhodlo 27. kolo: Nejlepší muž v ligovém šlágru mezi Spartou a Plzní Hubník pečtil výsledek ostře sledovaného duelu a přiblížil tak svůj tým vytouženému mistrovskému titulu. Západočeši trefami někdejších spartanů Holendy a jisticím gólem Hubníka vyhráli na Letné 2:0 a jelikož zvítězili v pondělní dohrávce 28. kola doma nad Jihlavou 2:0 jsou mistry. Svůj titul věnovali těžce nemocnému Mariánu Čišovskému, který byl oslavám přítomen. Sparta v 28. kole sice rozdrtila Slovácko 5:2, ale na mistrovský titul to už nestačilo. Ztráta šesti bodů dvě kola před koncem je značná a i kdyby Plzeň a Sparta měly stejně bodů jsou na tom západočeši

lépe díky vzájemným zápasům. 28. kolo také rozhodlo o sestupujících. Slavia zdolala v malém pražském derby Duklu 2:0, když vedoucí branku sešíváných vstřelil Gruzinec Kenia. V druhém poločase měla Dukla drtivý nápor, ale náhradník Červenka v poslední minutě jistil na 2:0. Ostrava v dramatickém utkání porazila Budějovice 4:3 a Liberec Hradec 2:0. Porážky pro oba nováčky znamenají sestup do druhé ligy. Naopak do ligy se vrací Olomouc a dalším aspirantem na postup je severočeský Vandsdorf.

Tabulka Synot ligy

1. Plzeň	27	21	3	3	61:19	66
2. Sparta	28	20	3	5	53:18	63
3. Jablonec	28	17	7	4	51:20	58
4. Boleslav	28	12	6	10	39:33	42
5. Příbram	28	11	7	10	35:38	40
6. Teplice	28	9	11	8	39:29	38
7. Dukla	28	10	7	11	28:38	37
8. Bohemians	28	9	7	12	31:38	34
9. Jihlava	27	9	6	12	29:33	33
10. Iovácko	28	9	6	13	39:44	33
11. Brno	28	9	6	13	30:39	33
12. Ostrava	28	8	8	12	22:36	32
13. Slavia	28	8	7	13	38:42	31
14. Liberec	28	6	12	10	34:38	30
15. Hradec	28	5	7	16	23:50	22
16. Budějovice	28	5	7	16	27:64	22

Slovenská Fortuna liga

30. kolo: Dunajská Streda-Žilina 0:1, Podbrezová-Zlaté Moravce 0:2, Trenčín-Myjava 3:1, Slovan-Banská Bystrica 1:0 a Trnava-Senica 4:2.

Slovenská Fortuna liga

1. Trenčín	30	21	5	4	63:26	68
2. Žilina	30	18	9	3	63:23	63
3. Trnava	30	14	8	8	47:27	50
4. Slovan	30	15	3	12	43:41	48
5. Senica	30	10	10	10	44:47	40
6. Myjava	30	11	4	15	36:48	37
7. Ružomberok	30	9	9	12	36:39	36
8. Košice	30	10	6	14	36:46	36
9. Streda	30	8	11	11	29:39	35
10. Moravce	30	8	7	15	26:50	31
11. Podbrezová	30	7	8	15	30:43	29
12. Bystrica	30	4	10	16	27:51	22

EXPERIENCE EDENVALE AERODROME

A beautiful place to fly and dine

- Bistro 26 Restaurant
- Hangar Rentals
- Czech Manufactured Ultralight Aircraft for sale
- Self Serve Fuel Station
- Runway Lights
- Automatic Weather Observation Station (AWOS)

5195 Hwy 26 East | Stayner, ON | L0M 1S0 | Tel: (705) 428.3112
www.edenflight.com | www.bistro26.ca | info@edenflight.com

For reservations please call (705) 428.4703 or email us at
info@bistro26.ca

EDENVALE
Aerodrome

BISTRO 26

Mistrovství světa v Praze: Kanada převálcovala svět

S velkým očekáváním proběhl v první polovině května v Praze a Ostravě letošní hokejový šampionát. Jako kdyby lidé objevovali národní identitu; po ulici jezdila auta s českými vlajkami. Televize přenášela téměř všechna utkání a pokud běžely dva zápasy souběžně, bylo možné druhé utkání sledovat na internetu. V O2 aréně v Praze hráli tedy Češi. V Ostravě Slováci.

Asi nejlepším zápasem skupiny A bylo střetnutí Švédsko-Kanada, Švédové vedli již v první třetině 3:0 a po čtyřiceti minutách hry 4:3, ale nakonec zvítězili reprezentanti ze země Javorového listu 6:4. Nejvíce snad překvapili Kanadány Francouzi ještě v 50. minutě byl stav 3:3, ale Eberle deset minut před koncem rozhodl o třech bodech pro Kanadu a jelikož Kanada neztratila během celého turnaje ani bod, získala prémii milion švýcarských franků. Bláznivý průběh mělo utkání našich se Švédskem. Švédové již vedli 4:2, ale našim se podařilo otočit během pěti minut Simonem Červenkou a Zaťovičem na 5:4. Při závěrečné power-play pak Sjögren vyrovnal a rozhodující samostatný nájezd proměnil Ekman-Larsson. V jednotlivých zápasech pak Češi porazili Lotyšsko 4:2, prohráli s Kanadou 3:6, porazili Francii 5:1, Rakousko 4:0, Německo 4:2 a Švýcarsko po samostatných nájezdech 2:1. Ze skupiny A tedy postoupili reprezentanti Kanady, Švédska, Česka a Švýcarska. Sestupuje Rakousko.

V ostravské skupině mělo poněkud smůlu Slovensko. Dokázalo odolávat silným soupeřům, ale nedokázalo si poradit s těmi slabšími. S Dánskem zvítězilo až po samostatných nájezdech 4:3, Bělorusko porazilo až v prodloužení 2:1. Jedině sestupující Slovinsko porazilo 3:1 v normálním čase, ale prohrálo s Norskem 2:3, ačkoliv vedlo brankami Surového a Ďalogy 2:0. Padesát minut vzdorovali Slováci Finům, ale nakonec inkasovali gól z hole Donskoie, otevřeli hru a prohráli 0:3. Dvakrát prohráli v prodloužení s pozdějšími semifinalisty Američany (4:5) a finalisty Rusy (2:3). Do čtvrtfinále postoupili Spojené státy, spolu s Rusy, Finy a Bělorusy.

K euforii došlo po čtvrtfinálovém utkání. Národní tým ve porazil Finsko 5:3. Vítězný gól vstřelil necelých pět minut před koncem Jaromír Jágr, který se v utkání trefil dvakrát stejně jako Jan Kovář. Pátý gól připojil do prázdné branky Sobotka. Po utkání poskytl Jaromír Jágr české televizi výjimečně minutový rozhovor. Tím však byla munice českého týmu vystřílená. Ostatní čtvrtfinálové zápasy: Kanada-Bělorusko 9:0, Švédsko-Rusko 3:5 a USA-Švýcarsko 3:1.

V bojovném semifinálovém utkání prohrála česká hokejová reprezentace s Kanadou 0:2. Češi měli v úvodu několik příležitostí, ale brankář Smith byl vždy na místě. Naopak v 8. minutě Hall a v 30. minutě Spezza dokázali překonat výborného Pavelce. V druhém semifinále drželi Američani bezgólový stav 0:0 do 48. minuty. Po inkasované brance se tento mladý americký tým, kde hrálo i několik hráčů z univerzit, zhroutil a nakonec prohrál 0:4.

V utkání o bronzovou medaili prohráli Češi s USA 0:3. Národní tým tak stejně jako na loňském šampionátu v Minsku obsadil čtvrté místo, naposledy získal cenný kov v roce 2012 v Helsinkách, kde vybojoval bronz.

Ve finále pak Kanada rozdrtila Rusko 6:1. Kanada má už pětadvacáté zlato z mistrovství světa a došla

pro něj naprosto grandiózním způsobem. Na titul sice čekala kolébka hokeje osm let, v Praze ale drtila všechny soupeře. Navíc vedle prvenství dosáhli Kanadáné i na zlatý jackpot. IIHF má odměnu milion švýcarských franků (26 milionů korun) pro tým, který vyhrál všechna utkání na šampionátu v základní hrací době. Kanada to dokázal při celkovém skóre 66:15, přičemž ze tří zápasů vyřazovací části má skóre 17:1.

Jestli skutečně platí Jaromírem Jágre ohlášený konec reprezentační kariéry, tak má pro něj báječnou individuální tečku. Český útočník byl ve 43 letech vyhlášen nejužitečnějším hráčem hokejového mistrovství světa v Praze a Ostravě. All Stars MS 2015: Connor Hellebuyck (USA) - Brent Burns, Oliver Ekman-Larsson (Švédsko) - Jaromír Jágr (ČR), Jason Spezza, Taylor Hall (Kanada).

Hokejové mistrovství světa v Praze a Ostravě bylo nejnavštěvovanější v historii. Na 64 zápasů turnaje zavítalo 741 690 fanoušků, což je v průměru 11 589 na utkání. Šampionát tak překonal jak celkový nejvyšší počet 640 044 diváků z loňského Minsku, tak i dosud maximální průměr 11.078 příznivců na utkání z MS v Moskvě v roce 1979.

Aleš Březina – Praha, sport.cz

Voráček měl slzy na krajíčku. Nejhorší porážka v kariéře, přiznal

Odehrál velmi dobrý turnaj, stejně jako jeho spoluhráči se ale v semifinále ani v duelu o bronz střelecky neprosadil. Z výrazu v obličejí útočníka Jakuba Voráčka bylo zřetelné, jak obrovské zklamání prožívá. Čeští hokejisté po porážce s USA na vytuženou medaili z domácího mistrovství světa nedosáhli. „Když ve dvou zápasech nedáme gól, těžko se vyhrává,“ pronesl smutně ryšavý křídelník. **Po neúspěšném semifinále jste chtěli vybojovat alespoň bronz. Jak velké je vaše zklamání po porážce s USA?**

Pro mě osobně je to nejhorší porážka v kariéře. Stoprocentně! Nemyslím si, že jsme hráli zase tak špatně. Bohužel, když nedáme za dva zápasy gól, tak se těžko vyhrává. **Odehráli jste hodně náročný turnaj. Když jste v zápasech s Kanadou a USA prohrávali, nedocházely vám už trochu síly?**

Je těžké hrát nejprve za stavu 0:2, pak za stavu 0:3. Ve třetí třetině jsme si vytvořili šance. Když ale nedáme gól, nemůžete chtít vyhrát. Můžu dát ruku do ohně za každého kluka, že tam nechal úplně všechno.

Jak byste celkově zhodnotil zápas s USA? Amerika hrála dobře. Přesně to, co potřebovala. Šance jsme si vypracovali, slyšel jsem, že jsme měli 39 střel, což je hodně, ale nedali gól.

Bojovali jste až do poslední sekundy. Bylo vidět, jak chcete fanoušky potěšit alespoň čestným zásahem. Mrzí vás, že jste gól v závěru nevstřelili?

Fanoušci si to zasloužili za celý turnaj, jak nám fandili, jak nás podporovali. Bohužel se to nepovedlo.

Po celý zápas jste marně dobývali obranu soupeře. Jak moc náročné to bylo pro vaši psychiku, když se vám nedařilo dát gól?

My jsme pořád doufali, že tam něco padne, že by nám tam dva góly mohly napatat z nějakého tlaku. Gólman chytal výborně. Je to pro nás velké zklamání, ale je to sport. Musíme to vzít sportovně. Hrála tady spousta mladých kluků, kteří mohou tyto zkušenosti využít v dalších letech.

Medaile vám stejně jako loni v Minsku těsně unikla. Jak celkově hodnotíte letošní šampionát?

Prohráli jsme poslední dva zápasy sezóny. Je těžké to hodnotit pár minut po zápase. Každé střídání jsme makali, šli do brány, nic nám tam ale nepadlo. Byli jsme strašně moc blízko medaili, ale máme houby.

Přes porážku vám diváci po zápase tleskali. Potěšilo vás to?

Samozejmě. Je to lepší, než kdyby na nás bučeli. Fanoušci nás podporovali celé mistrovství. Ať jsme vyhrávali, prohrávali, pořád stáli při nás. Jak jsem řekl, pro spousta kluků je to nejhorší porážka v kariéře.

Jan Švanda, Jan Škvor, Sport.cz

Formally Nitra Travel

Enterprise Travel

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

- Tailor Made Holidays
- Travel Insurance
- Ocean/River Cruises
- Air Tickets

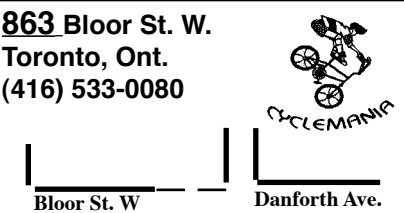
1221 Yonge Street (at Summerhill subway)
Toronto, M4T 1W4
Tel: 416 504 3800
Toll Free: 1 800 825 7577
Fax: 416 598 1311
Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM
Saturday: By appointment

MEMBER OF:

1810380

Go, See, Experience

863 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
(416) 533-0080

281 Danforth Ave.
Toronto, Ont
(416) 466-0330

Signature Realty
INC. OWNED & OPERATED BROKERAGE

Rosti Brankovsky

Broker
Jedinečné služby

Jak prodat dům nebo kondo?
Rosti Brankovský, který má hodně zkušeností s prodejem, to může udělat za vás.

Jak koupit dům nebo kondo?
Když vidíte inzerát nebo nápis Dům na prodej, Rosti Brankovský vám ho může ukázat.

Jsem tu pro vás!
Royal Le Page, Signature Realty
Independently owned and operated brokerage
416/443-0300 - direct 416/443-9268
www.brankovsky.com * e-mail: rostib@rogers.com

Year	Units Sold
2011	5,008
2012	5,613
2013	6,354
2014	6,319